UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 12 03 14 14 012 1

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

K Hilmi, 'Omer
Mi'yar-ı 'adalet
H6555M5
1884

2592

8e/15

صحیفه	﴿ فهرست ﴾	مسئله
۰۳	(کتاب اول) جنایات حقنده اولوب بر مقدمه ایله اوچ بابی مشتملدر	۰۰۰
۰۳	(مقدمه) جنایاته متعلق بعض اصطلاحات فقهیه بیانندهدر	۰۰۰
۰۵	(باب اول) جنایت فی النفس حقنده اولوب یدی فصلی حاویدر	۰۰۰
۰۵	(فصل اول) قتلك تقسیمی واقسامنك تعریف وبعض احکامی	۰۰۰
۰۰	بیانندهدر	۰۰۰
۰۷	قتلك بعض احکامی	۰۲۱
۰۹	(فصل ثانی) عفو وابرا وصلح حقندهدر	۰۰۰
۰۹	عفوك رکنی و شرائطی	۰۲۷
۱۱	ابرا حقنده	۰۳۲
۱۱	صلح حقنده	۰۳۳
۱۳	(فصل ثالث) موجب قصاص وموجب دیت اولان قتللره دائر	۰۰۰
۰۰	بعض مسائل بیانندهدر	۰۰۰
۱۵	اشتراکا قتله دائر	۴۲ و ۰۴٦
۱۵	قصاصدن عفوه دائر	۰۴۳
۲۱	(فصل رابع) شروط وکیفیت وولایت قصاص حقندهدر	۰۰۰
۲۱	شروط قصاص	۰٦۲
۲۸	کیفیت قصاص	۰۸۰
۲۸	ولایت قصاص	۰۸۲
۳۰	(فصل خامس) دعوی واقرار وشهادت وامضاء قضا حقندهدر	۰۰۰
۳۰	دعوی واقرار حقنده	۰۸۸
۳۳	شهادت حقنده	۰۹۸
۳۴	امضاء قضا حقندهدر	۱۰۳
۳۵	(استطراد) قتلده شهاده علی الشهاده وکتاب القاضی	۰۰۰
۰۰	الی القاضی وتحکیم جائز اولمدیغنه دائردر	۰۰۰
۳۵	(فصل سادس) حائط مائل وجنایت حیوان حقندهدر	۰۰۰
۳۵	حائط مائلده لازم گلان تقدمك کیفیتی وشرائطی	۱۰٦

مسئله		صحیفه
١١٣	جنایت حیوان حقنده	٣٩
...	(تذییل) طریق عامه دائر بعض احکام	٤٣
...	(فصل سابع) اسقاط جنین حقنده‌در	٤٤
...	(باب ثانی) قسامه نك تعریف وسبب وشروط وکیفیت	٤٥
...	وحکمی بیاننده در	..
١٣٩	قسامه‌نك تعریف وسببی	٤٥
١٤٣	قسامه‌نك شروطی	٤٦
١٤٩	قسامه‌نك کیفیت وحکمی	٤٨
...	(مسائل شتی) مدافعهٔ مشروعه ومسائل سائره‌یه دائر	٥٦
...	(باب ثالث) جنایت فی مادون النفسه دائر اولوب ایکی	٦٠
...	فصلی حاویدر	..
...	(فصل اول) جرحك تقسیم واقسامنك تعریفی و بعض	٦٠
...	احکام ومسائلی بیاننده در	..
١٨٦	جرحك تقسیم واقسامنك تعریفی	٦٠
١٩٠	جرحك بعض احکام ومسائلی	٦١
١٩٣	اعضانك قصاصنده لازم کلان شرائط	٦٢
...	(فصل ثانی) شجاج بیاننده در	٦٧
...	(کتاب ثانی) دیات حقنده اولوب بر مقدمه ایله ایکی	٦٨
...	بابی حاویدر	..
...	(مقدمه) دیاته متعلق بعض اصطلاحات فقهیه بیاننده در	٦٨
...	(باب اول) نفسك دیاتی حقنده در	٧٠
...	(باب ثانی) اعضانك دیاتی حقنده در	٧٣
...	سکسانجی مسئله نك زیرنده وعد ایدیلان مخطره	٧٦
...	بلا بینه مضمونیله عمل وحکم جائز اوله بیله جك صورتده	٧٨
...	سندات شرعیه نك تنظیمنه دائر تعلیمات سنیه ایله مؤخرا	..
...	مجله جمعیتی معرفتیله علاوه ایدیلان فقره لر	..

Hilmī, ʿÖmer

﴿ معيار عدالت ﴾

(فن جليل فقهدن)

(ايكى كتابى حاويدر)

اشبو رساله طبعندن مقدم مكتب حقوق شاهانه طلبه سنك منتهى صنفنه تدريس اولنمشدر

اثر خامهٔ
عمر حلمى
من اعضاء جمعيت مجله

معارف نظارت جليله سنك رخصتيله برنجى دفعه اوله رق بوسنوى حاجى محرم افنديك مطبعه سنده طبع اولنمشدر

امتيازى مؤلفنه عائددر

استانبول فى سنة ١٣٠١

LIBRARY
APR 25 1972
UNIVERSITY OF TORONTO
K
H 6555 M5
1884

معيار العدالة

بسم الله الرحمن الرحيم

حمدا لمن شرع لنا الاحكام وجعل لولى القتيل المظلوم سلطانا ❊ وصلوة وسلاما على من انزلت عليه آيات القصاص والدية معجزة وبرهانا ❊ وعلى آله واصحابه الذين حكموا بالعدل وبينوا فضائله تبيانا ❊ (وبعد) فيقول احوج الانام الى الالطاف الربانية ❊ عمر الحلمى المأمور بالامور الشرعية للسندات الخاقانية ❊ ابن العالم التقى ❊ والفاضل النقى ❊ مولانا عبد الرحمن القرين آبادى ❊ عليه رحمة الهادى ❊ لما كانت مسائل العقوبات متفرقة فى الكتب الفقهية كالدرر المنثورة ولم يفردها احد بكتاب مضبوط سهل المأخذ وذلك يوجب عسرة المراجعة وقلة الضبط ❊ ويوقع القاصرين فى مزلقة الخطاء والخبط ❊ اردت مع تشتت البال وكثرة الشواغل ❊ ان اجمعها فى رسالة على وجه تنضبط به المسائل ❊ فبذلت مجهودى فى الغوص على فرائد كتب الفقهاء وانتخبت من جواهرها ماهو الراجح والمعتمد ❊ واعرضت عما هو المرجوح والمنتقد ❊ وجعلت ماجمعته من مسائل العقوبات قسمين قسما فى مسائل الجنايات ❊ وقسما فى مسائل الديات ❊ وذكرت كل قسم على حدة تحت عنوان الكتاب ❊ اتباعا للفقهاء فى منهجهم المستطاب ❊ فسلكت طريقة المجلة

فی ترتیبها باللسان العثمانی ❊ لیعم نفعها کل طالب وقاصد المعانی ❊ فصار المجموع رسالة مضبوطة جلیلة ❊ بعون الله وتوفیقاته الجلیلة ❊ فسمیتها بمعیار العدالة ❊ راجیا من ولی التوفیق والهدایة ❊ ان یجعلها خالصة لوجهه الکریم ❊ وباعثة للنفع العمیم ❊ فکانت من مآثر عصر السلطان الاکرم ❊ والخاقان الافخم ❊ قطب فلك السلطنة العظمی ❊ ومرکز دائرة الخلافة الکبری ❊ امام الاسلام والمسلمین بالاتفاق ❊ وارث سریر السلطنة بالاستحقاق ❊ جامع الریاستین الدینیة والدنیویة ❊ ومروج احکام الشریعة المصطفویة ❊ یحب اهل العلم کیف لا وهو عالم ❊ ویربی اهل الفضل کیف لا وهو فاضل ❊ الا وهو السلطان ابن السلطان ❊ السلطان الغازی عبد المجید خان ❊ اللهم متعنا بطول ایام سلطنته واحفظه بحفظك یا خیر الحافظین

❊ کتاب اول ❊

❊(جنایات حقنده اولوب بر مقدمه ایله اوچ بابی مشتملدر)❊

❊ مقدمه ❊

❊(جنایاته متعلق بعض اصطلاحات فقهیه بیاننده‌در)❊

١ مسئله

جنایات جنایتك جمعیدر جنایت شرعا ممنوع اولان بر فعلك اسمیدر که اول فعل یا انسانك نفسنه و یا اعضاسنه و یا مالنه و یا عرضنه تعلق ایدر فقط جنایت عند الفقها معنای اول وثانیده متعارفدر ولدیغندن بو کتابده ماله وعرضه تعلق ایدن جنایتدن بحث اولنمیه جقدر

٢ مسئله

انسانك نفسنه تعلق ایدن جنایته قتل وجنایت فی النفس دینلور

٣ مسئله

انسانك اعضاسنه تعلق ایدن جنایته جرح وقطع وجنایت فیما دون النفس دینلور

٤ مسئله

كندوسندن جنايت صدور ايدن كيمسه‌يه جاني و كندي اوزرينه جنايت وقوعبولان كمسنه‌يه (ميمك فتحي و جيمك سكوني و نونك كسري و يانك تشديد وتنويني ايله) مجني عليه دينلور

٥ مسئله

قتل * جسد دن روحي ازهاق و ازاله ايدن برفعل مؤثردن عبارتدر قتل ايدن كيمسه‌يه قاتل وقتل اولنان كمسنه‌يه مقتول وقتيل دينلور

٦ مسئله

(جيمك فتحي و رانك سكونيله) جرح يارهلمق (وجيمك ضميله) جرح ياره معناسنه در و بوكا جراحت دخي اطلاق اولنور يارهليان كيمسه‌يه جارح ياره‌لنان كمسنه‌يه مجروح دينلور

٧ مسئله

(ميمك ضمي وثانك سكوني وخانك كسريله) جرح مثخن اول جرحه دينور كه انكله مجروح اولان كيمسه‌نك بوماو بعض يوم حياتده قالمسي توهم اولنميه (جرح مهلك) مجروحك هلاكنه مؤدي اولان جرحدر

٨ مسئله

(شينك فتحي وجيمك تشديديله) شج انسانك باش و يوزيني يارهلمكدر و بو ياره‌يه شجه دينور

جمعي (شينك كسري وجيمك تخفيفيله) شجاج كلور شج ايدن كيمسه‌يه شاج وشج اولنان كمسنه‌يه مشجوج دينور

٩ مسئله

(آلت جارحه) اجزاء بدني بربرندن تفريق ايدن شيدن عبارتدر قليج قمه بچاق اوق مزراق كسكين طاش كسكين اغاج آتش كبي

١٠ مسئله

(قافك كسريله)قصاص قاتلي مقتول مقابلنده قتل اتمك و ياخود مجروحك تلف ايديلان عضوي مقابلنده جارحك اكا مماثل اولان عضوييني تلف اتمكدن عبارتدر و بوكا(قافك وواوك فتحيله)قود دخي دينلور

١١ مسئله

ولايت قصاص قاتلك قصاصنه مالك اولمقدن عبارتدر و بوكا مالك اولان كيمسه‌يه ولى قصاص و من له القصاص و ولى قتيل دينلور

١٢ مسئله

كندى اوزرينه قصاص واجب اولان قاتله من عليه القصاص وديت واجب اولان قاتله من عليه الديه دينلور

١٣ مسئله

غينك ضمى و رانك تشديديله (غره) اسقاط ايديلان جنين ميت مقابلنده جانى اوزرينه لازم كلان مالدر

باب اول

(جنايت فى النفس حقنده اولوب يدى فصلى حاويدر)

فصل اول

(قتلك تقسيمى واقسامنك تعريف و بعض احكامى بياننده‌در)

١٤ مسئله

قتل بش قسمدر

اولكيسى عينك فتحى وميمك سكونيله (عمد)

ايكنجيسى شينك كسرى و بانك سكونيله (شبه عمد)

اوچنجيسى (خطا)

دردنجيسى (خطا مجراسنه جارى)

بشنجيسى (تسببا قتل) دركه اكا قتل بسبب دخى دينور

١٥ مسئله

(عمد) اصلا قتلى مشروع اولميان برانسانى آلات جارحه‌دن برى ايله قصدا قتل ايتمكدر

١٦ مسئله

(شبه عمد) قتلی مشروع اولمیان برآدمی آلات جارحه دن معدود اولمیان برشی ایله قصدا قتل ایتمکدر

مثلا صوپه وتوقاد ایله ضرب ویاخود بغتة اوزرینه صیحه ایدرك برانسانی قتل ایتمك کبی

١٧ مسئله

(خطا) قصده مقرون اولمیه رق خطاء برآدمی قتل ایتمکدن عبارتدر

بو خطا ایکی قسمدر

اولکیسی فاعلك ظننده وقوعبولان خطادر

صید ظنیله برآدمه قورشون آتیلوب ده اول آدمك تلف ایدلمسی کبی

ایکنجیسی فاعلك فعلنده وقوعبولان خطادر

برانسانی اولدرمك قصدیله آتلمش اولان قورشون دیکر برشخصه اصابت ایدوبده اوشخصی قتل ایتمسی ویاخود برکیمسه سیلاك قصدیله تفنکنی تحریك ایدرکن تفنك انك تحریکندن ناشی قضارا بوشانوب قورشونی خطأ برکمسنه یه اصابت ایدوبده انی قتل ایتمسی کبی

بعض کره ظننده خطا ایله فعلده خطا اجتماع ایده بیلور

مثلا صید ظنیله برانسانه آتیلان قورشون دیکر برشخصه اصابت ایدوبده انی قتل ایتمسی کبی

١٨ مسئله

برآدمك ال واياق کبی اعضاسندن برعضوینی جرح ایتمك قصدیله آتیلان قورشون ویاچکیلان بچاق اول آدمك بشقه برعضوینه اصابتله اول آدم تلف اولسه بوقتل خطا قبیلندن اولیوب عمد قبیلندن اولور

١٩ مسئله

خطا مجراسنه جاری اولان قتل اختیاری اولمیان برفعل ایله وقوعه کلان قتلدر

برکیمسه حال نومده ایکن دیکر برشخص اوزرینه یقلوبده اوشخصی

تلف ایتمسی ویاخود برکیمسه قضارا یوکسک محلدن بر انسان اوزرینه دوشوبده اوانسانی تلف ایتمسی ویاخود برکیمسه‌نك الندە ویا ارقه سنده بولنان براغر نسنه کندو سنك اختیاری اولمیه‌رق آخرکسنه اوزرینه دوشوبده اوکسنه‌یی تلف ایتمسی کبی

٢٠ مسئله

تسبیبا قتل برآدمك قتلنه سبب اولمقدر

شویله که برشیده برآدمك علی جری العاده تلف اولمسنه سبب مفضی اولان برفعلی احداث ایتمکدر

برکیمسه بلا اذن ولی الامر طریق عامده برقویی حفر ایدوبده اورایه قضارا برانسانك دوشه‌رك تلف اولمسی کبی

٢١ مسئله

قتل عمد قصاصی ایجاب ایدر فقط فصل ثانی و ثالثده بیان اولنه‌جق اسباب واحوالدن ناشی بعض کره قصاص دیته منقلب اولور و بعض کره دخی مجانا ویاخود بدل صلح مقابلی ساقط اولور

٢٢ مسئله

عمددن ماعدا قتللر دیتی موجب اولور

لکن تسبیبا قتلك دیتی موجب اولمسی ایکی شرطله مشروطدر اولکیسی تعدی یعنی متسببك قتله مفضی اولان فعلی حقسز اوله‌رق ایشلمش اولمسیدر

بناء علیه متسبب قتله مفضی اولان فعلی حقلی اوله‌رق ایشلمش اولور ایسه کندویه دیت لازم کلمز (چونکه مجله‌نك طقسان برنجی ماده سنده بیان اولندیغی وجهله جواز شرعی ضمانه منافیدر

مثلا برکیمسه کندی ملکی اولمیان برمحلده صاحبنك اذنی اولمقسزین برقویی قازوبده اوقویی‌یه برآدم دوشه‌رك تلف اولسه او کیمسه فعل حفرده متعدی اولدیغندن دیت و یرمسی لازم کلور

اما کندی ملکنده قازمش اولدیغی قویی‌یه برآدم دوشوبده تلف اولسه متعدی اولمدیغندن دیت لازم کلمز

ایکنجیسی متسببك فعلیله قتل فعلی بیننه بشقه بر فعل اختیارینك
حیلولت ایتمامسیدر
بناء علیه متسببك فعلی ایله قتل فعلی بیننه بشقه بر فعل اختیاری حیلولت
ایدر ایسه او صورتده متسبب اوزرینه دیت لازم کلمز
مثلا بر وجه بالا بغیر حق حفر ایدلمش اولان قویی‌یه بر آدم بیلمیه‌رك قضارا
دوشوبده تلف اولسه حافره دیت لازم کلور
اما بر آدم بیله‌رك اختیاریله کندوسنی اول قویی‌یه القا
ایدوبده تلف اولسه اول آدمك کندی فعل اختیاریسی حیلولت
ایتمش اولدیغندن حافره دیت لازم کلمز
کذلك اول قویی‌یه حافرك غیری برشخص دیکر برادمی آتوبده
مباشرة آنی اتلاف ایلسه اول شخصك فعل اختیاریسی حیلولت ایتدیکی
جهتله حافر اوزرینه دیت لازم کلمز بلکه قتلك موجب ومقتضاسی
فاعل مباشر اولان اول شخص اوزرینه اجرا اولنور
کذا برکیمسه منزلنی تعمیر ایتمك ایچون کتوردیکی کراسته‌یی منزلی
اوکنده واقع طریق عامه وضع ایتدکدنصکره دیکر برشخص اول
کراسته‌یی وضع اولندیغی محلدن یوارلیوب طریقدن مرور ایدن
برآدمه اصابت ایتمکله تلف ایلسه اول شخصك فعل اختیاریسی
حیلولت ایتمش اولدیغندن دیت انك اوزرینه لازم کلور
یوقسه کراسته‌یی وضع ایدن کیمسه اوزرینه لازم کلمز
(چونکه مجلهٔ احکام عدلیه‌نك طقسانجی ماده سنده ذکر اولنان قاعدهٔ
فقهیه موجبجه مباشر یعنی بالذات فاعل ایله متسبب مجتمع اولدقده
حکم اول فاعله مضاف قلنور

٢٣ مسئله

شبه عمد صورتیله انسان قتلنی اعتیاد ایدن کیمسه‌نك رأی ولی الامر
ایله سیاسة قتلی جائز و مشروعدر

٢٤ مسئله

قتل بسبب مستثنی اوله‌رق قاتلك جمیع اقسامی مقتولك میراث و وصیتندن

قاتلك محروم اولمسنی موجب اولور
فقط قاتل صغیر و یا مجنون و یا معتوه و یاخود فصل رابعده بیان اولنه جغی و جهله مکره بولنور ایسه انلر بو حکمدن مستثنادر

٢٥ مسئله

آلت غیر جارحه ایله قصدا وقوع بولان قتلك شبه عمد اوله رق دیتی موجب اولمسی جرحه مقارن اولمامق شرطیله مشروطدر
اما جرحه مقارن اولور ایسه اوصورتده قتل عمد حکمنده اولوب قصاصی موجب اولور
بناء علیه برکیمسه دیکر کمسنه یی مثلا صو په ایله من غیر جرح ضرب ایده رك قتل ایلسه قاتله دیت لازم کلور
اماصو په ایله ضرب ایدوب بده اول ضربدن ناشی مضروبك برعضوی مجروح اولوب اندن متأثرا وفات ایلسه قاتله قصاص لازم کلور

٢٦ مسئله

برکیمسه فعل قتلده قاتله اشتراك ایتمیوب انجق حین قتلده مقتولك قوللرینی ویا قلرینی طوتمق کبی برصورتله قاتله اعانه وفعل قتلی اکا تسهیل ایتسه و یاخود فعل قتلك ایقاعیچون قاتله امر و یاخود انی تشویق واغرا ایلسه شدیدا تعزیر اولنور

فصل ثانی

(عفو وابرا وصلح حقنده‌در)

٢٧ مسئله

عفوك رکنی عافینك قصاصدن عفو ایتدم و یا ابرا ایتدم ویاخود قصاصی اسقاط ایتدم و یاهبه ایتدم کبی عفوه دلالت ایدر برسوز سویلمسیدر

٢٨ مسئله

عافینك مکلف یعنی عاقل و بالغ اولمسی شرطدر
بناء علیه صغیر ومجنون ومعتوهك عفوی صحیح دکلدر

٢٩ مسئله

عافینك حق قصاصه مالك اولمسی شرطدر

بناء علیه حق قصاصه مالك اولمیانلرك عفویله قصاص ساقط اولماز

مثلا مقتولك جمله ورثه سی طالب قصاص ایكن كرك اشراف ناسدن وكرك احاد ناسدن هیچ بر فرد قاتلی عفو ایدوب قصاصی اسقاط ایده من

كذلك بر صغیر و یا مجنون و یا معتوه ایچون ثابت اولان قصاصی انلرك ولی و یا وصیسی عفو ایده من

ایتمش اولسه صحیح اولماز

٣٠ مسئله

عفوك بعد الوفاة اولمسی شرط دكلدر

بناء علیه عمدا جرح ایدیلان بر كیمسه بالذات كندوسی و یاخود آنك وفاتندن مقدم ورثه سی جارحی نفسك قصاصندن عفو ایتسه لر صحیح اولور

بر وجه مشروح عفوك وقوعندن صكره مجروح اول جرحك تأثیرندن ناشی وفات ایتسه ورثه سی جارحی قصاص ایتدیرمكه و یا اندن دیت طلب ایتمكه قادر اولهماز

٣١ مسئله

عمدا مقتولك وارثی شخص واحد اولوبده قاتلی قصاصدن عفو ایتسه قصاص تماما ومجانا ساقط اولور

وارث متعدد اولدیغی صورتده اكر جمله سی بالاتفاق قاتلی قصاصدن عفو ایدرلر ایسه ینه حكم بومنوال اوزره در

واكر جمله سی اتفاق ایتمیوبده بعضیسی عفو ایدوب سائری عفو ایتمز ویاخود بعضیسی عفو ایدوبده سائری صغیر ومجنون كبی عفوی جائز اوله میان اشخاصدن بولنور ایسه اوصورتلرده عفو ایدن بعض ورثه نك قصاصدن حصه سی مجانا ساقط اولوب سائر ورثه نك قصاصدن

حصه لری دیته منقلب اولور

وشو حالده قاتلك سائر ورثه‌یه دیتدن حصه لرینی ویرمسی لازم کلور

مسئله ٣٢

من غیر عمد جرح ایدیلان بر کیمسه دم ودیتندن جارحنی ابرا ایدوب بعده اول جرحدن متأثرا وفات ایتسه نظر اولنور

اکر انك ورثه سی وار ایسه اول ابرا مجروحك ثلث مالندن معتبر اولور

شویله که ثلث مالی دیتك تمامنه مساعد ایسه ورثه دیت نامنه جارحدن نسنه الهماز ثلث مالی دیتك تمامنه مساعد اولمیوبده ورثه دخی ابرایی مجیز اولماز ایسه اوصورتده دیتك ثلث مساعد اولدیغی مقدارنده ابرا صحیح اولوب باقیسنی جارحك ورثهٔ مجروحه ویرمسی لازم کلور

واکر مجروحك ورثه سی اولمیوبده ترکه سی بیت الماله عائد اولور ایسه اول حالده ابرا جمیع مالندن معتبر اولوب امین بیت المال دیت نامیله جارحدن نسنه مطالبه ایده مز

بروجه بالا مجروح ومتوفی اولان کیمسه نك ترکه سی مستغرق بالدیون اولور ایسه اوصورتده داینلر ابرایی طوتمیوب مجروحك دیتنی جارحدن الوب قسمت غرمایه ادخال ایده بیلورلر

مسئله ٣٣

برکیمسه دیکر کمسنه یی کرك عمدا وکرك بغیر عمد جرح ایتدکدنصکره مجروح جارح ایله برمقدار مال اوزرینه صلح اولوب بعده اول جرحك تأثیرندن ناشی مجروح وفات ایتسه نظر اولنور اکر صلح یالکز جرحدن اوله زق وقوع بولمش ایسه بر وجه محرر مجروحك وفاتیله صلح باطل اولور

فقط بو صلح باطل اولمسیله برابر عمد صورتنده قصاصك دیته انقلابنی موجب اولور

بناء علیه بوصورتده مجروحك ورثه سی جارحی قصاص ایتدیره مز

بلكه مجروحك تمام دیتنی جارحدن اله بیلور لر
واکر صلح جرح ایله برابر جرحدن حادث اوله جق نسنه دن اولمق اوزره عقد ایدلمش ایسه اوصورتده صلح باطل اولمیوب علی حاله قالور
بناء علیه بوصورتده مجروحك ورثه سی جارحی قصاص ایتدیرمکه ویاخود اندن دیت المغه قادر اولمازلر
مصالح عنه جنایت لفظیله ذکر اولنه رق مطلقا جنایتدن اولمق اوزره عقد مصالحه ایدلمش ایسه حکم ینه بومنوال اوزره در
یعنی مجروحك متأثرا وفاتیله صلحك صحتنه خلل کلمز
بناء علیه مجروحك ورثه سی بوصورتده دخی جارحی قصاص ایتدیرمکه ویاخود آندن دیت نامنه نسنه المغه قادر اولمازلر

٣٤ مسئله

بدل صلح کرك دیتدن زائد اولسون وکرك ناقص اولسون هرحالده قصاصدن صلح صحیح اولور

٣٥ مسئله

ولی قصاص کبیر بولندیغی تقدیرجه آز وچوق برمال اوزرینه قاتل ایله قصاصدن صلح اوله بیلور
اما ولی قصاص صغیر بولندیغی تقدیرجه ولی ویاوصیسنك دیتدن ناقص بربدل اوزرینه قاتل ایله صلح اولمسی صحیح اولماز
بناء علیه صغیر بالغ اولدقده تماما دیتی قاتلدن الور
شو قدر وارکه ولی ویاوصی مدعی علیهك انکارینه مقارن تصدی ایلدیکی قتل مدعاسنه بینه سی اولمیوب بده مدعی علیهك دخی یمین ایده جکی معلوم اولور ایسه اوصورتده دیتدن ناقص بربدل اوزرینه ولی ویاوصینك صلح اولمسی صحیحدر
مجنون ایله معتوه بوحکمده صغیر کبیدر

﴿ فصل ثالث ﴾

(موجب قصاص و موجب دیت اولان قتلاره دائر بعض مسائل بیانندەدر)

٣٦ مسئله

قصاص تجزی یی قبول ایتمز

بناء علیه ولی قتیل برشخص اولوبده قاتل عامدی قصاصك برجزئندن عفو ایتسه قصاصك کلیسی ساقط اولور

بو قسمه قصاصك اوجزئندن ماعداسی دیته منقلب اولماز

مثلا ولی قتیل اولان کیمسه قاتلی قصاصك نصفندن عفو ایتسه قصاصك کلیسی ساقط اولور بو قسمه نصفی ساقط اولوب نصف دیگری دیته منقلب اولماز

(مجلهٔ احکام عدلیه نك التمش اوجنجی ماده سنده بیان اولندیغی وجهله تجزی اولمیان شیئك بعضی ذکر ایتمك کلنی ذکر ایتمك کبیدر

کذلك ولی قتیل متعدد اولدیغی صورتده انلردن بریسی قاتلی قصاصدن عفو ایتسه ویاخود قاتل ایله قصاصدن برمقدار مال اوزرینه صلح اولسه قصاص ساقط اولوب سائرینك قصاصدن حصه سی دیته منقلب اولوب دیتدن حصه سنی الور

بو قسمه قاتلی قصاص ایتدیره مزلر نته کیم ٣١ مسئله ده بیان اولنمشدر

٣٧ مسئله

قتل عمدده واجب اولان عینا قصاصدر

بو قسمه ورثه نك طلبنه معلق اوله رق لا علی التعیین قصاص ایله دیتدن بری دگلدر

بناء علیه قاتلك رضاسی اولمقسزین مقتولك ورثه سی قصاصه بدل آلدن دیت الهمزلر

کذا بر کیمسه برقاچ کسنه یی موجب قصاص اولان قتل ایله قتل ایدوبده مقتوللردن برینك ورثه سی قاتلی قصاص ایتدرسه دیگر مقتوللرك

وارثلری قاتلك ترکه‌سنی قبض ایدن ورثه سندن دیت اله مزلر
کذلك قبل القصاص قاتل فوت اولسه و یاخود اجانبدن بر شخص آنی
قتل ایلسه ترکه سندن دیت لازم کلز

۳۸ مسئله

بر ضربه ده عمد ایله خطا اجتماع ایده بیلور
شویله که بر کیمسه قتل قصدیله تفنکنی دیکر کمسنه او زرینه اند اخت
ایدوب ده قورشونی آنی جرح ایتدکدنصکره آندن نفوذ ایدوب خطاء
آخر شخصه دخی اصابت ایدوب بو وجهله ایکیسنی دخی قتل ایلسه
اولکی قتل عمد اولدیغندن قصاصی ایکنجی قتل خطا اولدیغندن دیتی
ایجاب ایدر

۳۹ مسئله

بر کیمسه دیکر کمسنه یی خروجه استطاعتی اولمیان آتش ایچنه آتوب ده
اول کمسنه اول آتشدن چیقه میوب محترقا فوت اولسه اتان کمسنه یه قصاص
لازم کلور

٤۰ مسئله

بر کیمسه دیکر کمسنه یی دریایه القا ایدوب ده او کمسنه درحال بلاسباحة غرق
اولوب وفات ایتسه القا ایدن کیمسه یه دیت لازم کلور
فقط بو صورتله انسان قتلنی اعتیاد ایتمش ایسه سیاسة قتلی مشروعدر
۲۳ مسئله یه مراجعت اولنه

٤۱ مسئله

قصاص شبهه ایله مندری و مندفع اولور
بناء علیه بر کیمسه دیکر کمسنه یه قانم سکا حلال اولسون بنی قتل ایله دیو
امر ایدوب ده مأمور دخی آنی قتل ایلسه مأموره قصاص لازم کلیوب
دیت لازم کلور
اما قانمی سکا شو قدر غروشه صاتدم بنی قتل ایله دیوب ده مأمور دخی
آنی قتل ایلسه بو صورتده مأموره قصاص لازم کلور

(بو فقره مجلهٔ احکام عدلیه‌نك اللی ایکنجی ماده سنده مذکور اولان
(برشی باطل اولدقده آنك ضمننده‌کی شیٔ دخی باطل اولور
قاعدهٔ فقهیه سنك فروعاتندر

٤٢ مسئله

ایکی کیمسه برشخصی معاً ضرب وقتل ایدوب فقط انلردن بری یالکز قتل ایتمش فرض اولنسه انك قتلی قصاصی موجب اولوب دیکرینك قتلی دیتی موجب اولسه اوقاتلردن هیچ بریسی قصاص ایتدیرلمز بلکه ایکیسی بیله اول شخصك دیتنی ویررلر

مثلا ایکی کیمسه‌دن بری آلت جارحه ایله دیکری صوپه ایله آخر برشخصی معاً ضرب ایدوب ایکیسنك ضربندن ناشی اول شخص وفات ایتسه اوکیمسه‌لردن هیچ برینه قصاص لازم کلیوب مناصفة اول شخصك دیتنی ویررلر

کذلك برکیمسه‌نك پدر وجدی کبی اصولندن بریسی شخص آخرله معاً اوکیمسه‌یی عمداً قتل ایلسه‌لر اوقاتلردن هیچ برینك قصاصاً قتلی جائز اولمیوب سویا دیت ویرملری لازم کلور

کذا ایکی کیمسه‌دن بری عمداً ودیکری خطأ آخر برکسنه‌یی معاً قتل ایلسه‌لر اوقاتلردن هیچ بریسنه قصاص لازم کلیوب بلکه دیت لازم کلور

کذلك برکیمسه صغیر ویامجنون ویامعتوه ایله برشخصی آلت جارحه ایله معاً وعمداً قتل ایلسه اوکیمسه‌یه قصاص لازم کلیوب نصف دیت لازم کلور نصف دیکری دخی قتلده شریکی اولان صغیر ویامجنون ویامعتوه اوزرینه لازم کلور

٤٣ مسئله

برمقتولك من علیه القصاص اولان قاتلی متعدد اولدیغی تقدیرجه ولی قتیل انلردن یالکز برینی مجاناً عفو ایتسه ویاخود یالکز بریله قصاصدن بربدل معین اوزرینه صلح اولسه دیکر قاتلی قصاص ایتدیره بیلور

بروجه محرر یالکز بری حقنده وقوعبولان عفو وصلح دیکری حقنده قصاصک اجراسنه مانع اولهماز

٤٤ مسئله

برکیمسه برقاچ کشی یی موجب قصاص اولان قتل ایله قتل اید وبده مقتوللردن برینك ورثهسی قاتلی قصاصدن عفو ایتسه سائر مقتوللرك ورثهلری قاتلی قصاص ایتدیره بیلورلر

٤٥ مسئله

برکیمسه ایکی کشی یی عمدا قتل ایتدکده مقتوللك ایکیسنك دخی ولی ووارثی برشخص اولوبده اوشخص مقتوللردن برینك قصاصندن قاتلی عفو ایتسه دیکر مقتول ایچون قاتلی قصاص ایتدیرهمز

مثلا برکیمسه دیکر کمسنهنك ایکی نفر قرنداشنی عمدا قتل ایدوب بعده انلرك حصرا وارثی اولان اول کمسنه مقتوللردن برینك قصاصندن قاتلی عفو ایتدکدنصکره دیکر مقتول ایچون اول قاتلی قصاص ایتدیرهمز

٤٦ مسئله

ایکی کیمسه برشخصی جرح شخن ایله جرح ایدوبده اول شخص وفات ایتسه نظر اولنور

اکر انلر معا یعنی برآنده جرح ایتمشلر ایسه ایکیسی دخی قاتل اولوز بناء علیه ایکیسنه دخی قصاص لازم کلور

واکر اولا بری جرح ایدوب بعده دیکری جرح ایتمش ایسه قاتل یالکز اولکیسیدر

بناء علیه بوصورتده اولکیسنه قصاص ایکنجیسنه تعزیر شدید وحبس مدید لازم کلور

٤٧ مسئله

ولی قصاصك وفاتیله قصاص ساقط اولماز

بلکه ولایت قصاص انك ورثهسنه انتقال ایدر

شویله که بر کیمسه دیکر کسنه یی عمدا قتل ایدوب بده مقتولك حصرا وارثی استیفاء قصاص ایتمکسزین وفات ایتسه ورثه سی انك مقامنه قائم اوله رق استیفاء قصاص ایده بیلور

٤٨ مسئله

بر کیمسه دیکر کسنه یی قصدا بیوکسك محلدن اشاغی آتوبده اوکسنه تلف اولسه نظر اولنور اکر اول محلدن اشاغی دوشن آدمك حیاتده قالمسی عادتا ممکن ایسه اتان کیمسه یه دیت لازم کلور

واکر ممکن دکل ایسه قصاص لازم کلور

٤٩ مسئله

بر کیمسه دیکرینه فلان کسنه یی قتل ایت دیو من غیر اکراه امر ایتمکله مأمور دخی اوکسنه یی قتل ایلسه نظر اولنور

اکر مأمور کبیر ایسه قتلك موجب ومقتضاسی آنك اوزرینه اجرا اولنور واکر صغیر ایسه آمره مراجعت اولنمق اوزره صغیرك مالندن دیت ایفاسی لازمکلور

و بو ایکی صورتده آمر تعزیر شدید وحبس مدیده مستحق اولور

٥٠ مسئله

بر کیمسه دیکر کسنه یی ایپ کبی برشی ایله بوغوب هلاك ایلسه دیت لازم کلور

فقط اوکیمسه نك آدم بوغمق معتادی ایسه سیاسةً قتلی مشروعدر (٢٣ مسئله یه مراجعت اولنه)

٥١ مسئله

برمکتب خواجه سی ویا برصنعت اوسته سی علم ویا صنعت تعلیم ایتمك اوزره کندویه ویرلمش اولان صغیری ولی ویا وصیسنك اذنی اولمقسزین اصلا ضرب ایده مز ضرب ایدوبده اندن ناشی صغیر فوت اولسه اول خواجه ویا اوسته یه دیت لازمکلور

لاجل التأدیب صغیری ضرب ایتمك اوزره ولی ویا وصی اذن ویردیکی

صورتده انجق صغيرك ال وایاق كبي ضربی معتاد اولان اعضاسنی عادت و جهله ضرب ایتمك جائز در بوصورتده صغیر وفات ایتسه ضاربه دیت لازم کلمز

(زیرا مجلهٔ احکام عدلیه‌نك طقسانبرنجی ماده سنده بیان اولندیغی اوزره جواز شرعی ضمانه منافیدر)

واکر ضربی معتاد اولان اعضاسندن بشقه بر یرینه مثلا صغیرك قولاغی توزینه و یا بوش بوکرینه یومروق و یا دکنك ایله ضرب و یاخود ضربی معتاد اولان عضوینی فوق العاده ضرب ایدوبده آندن ناشی صغیر وفات ایتسه ضاربه دیت لازم کلور

٥٢ مسئله

بر کیمسه ولو منکوحه‌سی اولسون جماعه مطیقه اولمیان برصبیه‌یه جماع ایدوبده اندن ناشی صبیه وفات ایتسه او کیمسه آنك دیتنی ضامن اولور واکر منکوحه‌سی ایسه آنك میراثندن دخی محروم اولور

٥٣ مسئله

بر کیمسه زوجه‌سنی یومروق و یا دکنك کبی برشی ایله ضرب ایدوبده اندن ناشی زوجه متأثرة وفات ایتسه زوج اوزرینه دیت لازم کلدیکی کبی آنك میراثندن دخی محروم اولور

(٢٤ مسئله‌یه مراجعت اولنه)

٥٤ مسئله

برصغیری ولی و یا وصیسنك امریله جراح معتاد وجهله ختان ایتدکده یاره‌سی تشنج ایدوب صغیر فوت اولسه جراحه نسنه لازم کلمز

اما ختان ایدرکن حد معتادی تجاوز ایدوبده اندن ناشی صغیر وفات ایتسه جراح اوزرینه نصف دیت لازم کلور

٥٥ مسئله

بر کیمسه‌دنك اذن ورخصتیله اعضاسندن برنده لدی الاقتضا عملیات جراحیه اجرا اولنوبده متأثرا اول کیمسه وفات ایتسه نظر اولنور

اکر عملیات اجرا ایدن طبیبك طبا خطاسی وحد معتادی تجاوزی وقوعبولمامش ایسه نسنه لازم کلمز
واکر خطا ویا تجاوز وقوعبولمش ایسه اوصورتده طبیبه اول کیسه‌نك نصف دیتنی ضمان لازم کلور

٥٦ مسئله

براجیرمشترك ویا اجیر خاص مستأجرك صنعی اولیه‌رق اثناء عمادده تلف اولسه مستأجر انك دیتنی ضامن اولماز
مثلا بر قویجی اجرتله بر یسنك خانه سنده قویی قازرکن قویی قویجی اوزرینه ییقلوب ده آنی تلف ایلسه خانه صاحبی قویجینك دیتنی ضامن اولماز
کذلك بردولکر اجرتله بر یسنك بنا سنده چالیشورکن بنادن دوشوب تلف اولسه بنا صاحبی آنك دیتنی ضامن اولماز
کذا بر کیسه بر مصلحتنك تسویه سیچون آخر دیاره کوندردیکی خدمتکارینی اثناء راهده قطاع طریق اشقیاسی قتل ایلسه اول کیسه آنك دیتنی ضامن اولماز

٥٧ مسئله

بر کیسه‌نك هلاکنه کندی فعلیله برابر غیرك فعلی سبب اولسه اوغیره دیتدن حصه لازمکلور
شویله که مثلا درت کشی معا بیوك بردیرك قالدیررکن قضارا اول دیرك جمله سنك اللرندن بوشانوب آنلردن برینك اوزرینه دوشمکله هلاك اولسه اول اوچ کشینك هر بری دیتك برر ربعنی ویرر و برر بع دخی هالکك حصه سنه اصابتله ساقط اولور
کذلك اوچ کشی برقویی حفر ایدرکن جمله سنك فعلندن ناشی اول قویی چوکوب آنلردن بریسی التنده قالوب تلف اولسه دیکر ایکی کشینك هر بری اوزرینه دیتدن برر ثلث لازمکلور
و برثلث دخی تلف اولانك حصه سنه اصابتله هدر اولور

كذا بش كشی برخانه‌نك ابنیه‌سنی نقض ایدرلرکن جمله سنك فعلندن ناشی
اول خانه نك سقفی ایچلرندن برینك اوزرینه یقلوب مهدم و مافوت
اولسه دیکر دررت کشینك هر برینه برخمس دیت و یرمك لازم کاور
برخمس دخی فوت اولانك حصه سنه چیقوب هدر اولور
کذلك ایکی کیمسه برقایغه بنوب کیدرلر ایکن بر بریله دوکوشوب
قایغی تحریك ایتملریله ایکیسنك صنعندن ناشی قایق دورلمکله آنلردن
بری دریایه دوشوب درحال بلا سباحة غرق اولسه دیکری آنك دیتنك
نصفنی ضامن اولور
نصف دیکری مغروقك حصه سنه چیقوب هدر اولور

٥٨ مسئله

بر رئیسك سفینه‌سی یلکن ایله یورز ایکن روزکار مشتد اولوب رئیس
سفینه‌یی صرفه قادر اولمامغله آنك صنعی اولمیه رق سفینه بر قایغه
طوقونوب قایق دورلمکله ایچنده بولنانلر دریایه دوشوب غرق
اولسه‌لر رئیسه نسنه لازم کلمز

٥٩ مسئله

یوکلی برحمال طریقده کیدرکن ارقه سنده بولنان یوك بر شخص
اوزرینه دوشمکله اول شخص فوت اولسه حمال انك دیتنی ضامن اولور

٦٠ مسئله

برصغیردن صادر اولان جنایتك دیتی کندی مالندن لازمکلور
کندی مالی یوق ایسه حال یسارینه انتظار اولنور
یوقسه اقرباسی اوزرینه لازم کلمز مجنون ایله معتوه بو حکمده صغیر
کبیدر

٦١ مسئله

برکیمسه دیکر کمسنه‌یی عمدا قتل ایدوبده عفو و یا صلح و یا مقتول قاتلك
فروعندن اولمق و یاخود قاتلك فروعندن بری مقتولك وارثه سندن
بولنمق کبی برسبب ایله قاتلدن قصاص ساقط اولسه بیله قصدا و بغیر

حق آدم قتل ایتمك معصیت عظیمه سنی ارتكاب ایتدیكیچون قاتل تعزیره مستحق اولور

كذلك شبه عمد صورتیله انسان قتل ایدن كیمسه ورثهٔ قتیله دیت ویرمسیله برابر تعزیره دخی مستحق اولور

معتادی ایسه سیاسةً قتلی جائزدر (٢٣ مسئله یه مراجعت اولنه)

﴿ فصل رابع ﴾

(شروط وكیفیت وولایت قصاص حقنده‌در)

٦٢ مسئله

مقتولك ورثه‌سنك طلب قصاص ایتملری شرطدر

بناء علیه مقتولك ورثه سی قصاص طلب ایتمز ایكن قاتل قصاصاً قتل اولنه‌مز

٦٣ مسئله

قاتلك مكلف یعنی عاقل و بالغ اولمسی شرطدر

بناء علیه صبی ومجنون ومعتوهدن قتل صادر اولسه بونلر قصاص اولنمق جائز دكلدر

بلكه قصاصه بدل آنلر اوزرینه دیت لازم كلور

كذلك بر مكلفدن قتل عمد صدور ایتدكده لاجل القصاص طرف حاكمدن ولی قتیله تسلیم اولنمزدن مقدم اكا جنون مطبق (یعنی جمیع اوقاتنی مستوعب اولان جنون) عارض اولسه قصاص ساقط اولور قصاصه بدل دیت لازم كلور

اما قاتلك قصاصیله حكم اولنه‌رق لاجل القصاص ولی قتیله تسلیم اولندقدنصكره اكا جنون مطبق عارض اولسه قصاصك اجراسنه مانع اولماز

٦٤ مسئله

جنون غیر مطبق ایله مجنون (یعنی كندو یه كاه جنون وكاه افاقت

كلان) كيمسه حال افاقتنده برشخصى عمدا قتل ايلسه ينه حال افاقتنده قصاصيله حكم اولنور

اما حال جنتده قتل ايتمش ايسه قصاص لازم كليوب ذيت لازم كلور

مسئله ٦٥

مقتول قاتلك فرعى يعنى قاتلك اولاد واحفادندن برى اولمامق شرطدر بناء عليه بر كيمسه‌يى ابو يندن وياخود (كرك من قبل الاب وكرك من قبل الام) اجداد وجداتندن بريسى عمدا قتل ايلسه اوقاتلك قصاصا قتلى جائز دكلدر بلكه ورثهٔ مقتوله ديت ويرر كندوسيدخى مقتولك وراثتندن محروم اولور (٢٤ مسئله‌يه مراجعت اولنه)

اما قاتل مقتولك فرعى اولمامق شرط دكلدر

بناء عليه بر كيمسه باباو يا اناسى و يااجداد وجداتندن بريني آلت جارحه ايله عمدا قتل ايلسه او كيمسه قصاصا قتل اولنور

مسئله ٦٦

مقتولك ورثه‌سى ايچنده قاتلك فرعى اولمامق شرطدر

مثلا بر كيمسه دامادينى عمدا قتل ايدوب ده مقتولك ورثه‌سى ايچنده قاتلك قزندن متولد بر ولد بولنسه و ياخود زوجه‌سنى قتل ايدوب ده آنك ورثه‌سى ايچنده قاتلك ولدى بولنسه اوقاتل قصاص ايتديريله‌مز بلكه ورثهٔ مقتوله ديت ويرر

مسئله ٦٧

عمدا مقتولك ورثه‌سندن بريسى قبل القصاص فوت اولوب ده قاتل اكا وارث اولسه قاتلدن قصاص ساقط اولور

ديكر ورثه‌يه ديتدن حصه‌لريني ويرر

مثلا بر كيمسه لابوين عميسنى عمدا قتل ايدوب مقتولك حصرا وارثى اوغلى ايله قزى قاتلى قصاص ايتديرمك صددنده ايكن مقتولك اوغلى دخى وفات ايدوب قز قرنداشى ايله لابوين عمى زاده‌سى اولان قاتل اكا وارث اولسه قاتلدن قصاص ساقط اولور

دیکر وارثك دیتدن حصه‌سنی و یرمسی لازمکلور

کذلك برکیمسه قاین پدرینی عمدا قتل ایدوب ده مقتولك وارثی ایکی نفر اوغلیله قاتلك زوجه‌سی اولان قزینه منحصر اولسه ورثه‌مز بوره قاتلی قصاص ایتدیرمکسزین مقتولك قزیدخی وفات ایدوب قاتل اکا زوجیت جهتیله وارث اولسه قاتلدن قصاص ساقط اولوب سائر ورثه‌نك دیتدن حصه‌لرینی ویرر

٦٨ مسئله

قبل القصاص ولی قتیل وفات ایدوب ده قاتلك فروعندن بری اکا وارث اولسه قاتل حقنده قصاص دیته منقلب اولور

مثلا برکیمسه اوغلنك قاین پدرینی عمدا قتل ایدوب ده اکا اوغلنك زوجه‌سی اولان قزی وارث اولوب ده بعده قبل القصاص قزیدخی وفات ایدوب قاتلك اوغلی اکا وارث اولسه قاتلدن قصاص ساقط اولوب ورثه‌یه دیت ویرمسی لازم کلور

٦٩ مسئله

مقتول قاتلك مملوکی اولمامق شرطدر

بناء علیه برکیمسه آزاد ایتمز کوله‌و یا جاریه‌سنی آلت جارحه ایله عمدا قتل ایلسه قاتله قصاص لازم کلمز

بلکه تعزیر شدید وحبس مدید لازم کلور

اما آزادلو کوله و یا جاریه‌سنی و یاخود آخرك مملوکی اولان کوله و یا جاریه‌یی بروجه محرر عمدا قتل ایلسه قاتله قصاص لازم کلور

٧٠ مسئله

قاتلك اکراه معتبر ایله مکره اولمامسی شرطدر

بناء علیه برکیمسه دیکر کمسنه‌یی آلت جارحه ایله عمدا قتل ایتمك اوزره آخر شخصه اکراه معتبر ایله اکراه و اجبار ایدوب ده او شخص اول کمسنه‌یی بروجه محرر عمدا قتل ایلسه قاتله قصاص لازم کلمز

بلکه قصاص مجبره لازمکلور

كذلك قاتل اوزرينه ديتك وجوبنده قاتلك اكراه معتبر ايله مكره اولماسی شرطدر

بناء عليه بر كيمسه آخر كسنه يی موجب ديت اولان قتل ايله قتل ايتمك اوزره اكراه معتبر ايله اكراه واجبار اولنوبده اودخی اوكسنه يی اولوجهله قتل ايتسه ديت مجبر اوزرينه لازم كلور يوقسه قاتل اوزرينه لازم كلمز

و بو ايكی صورتده قاتل مقتوللك ميراثندن محروم اولماز ٢٤ مسئله نك فقرهٔ استثنائيه سنه مراجعت اولنه

٧١ مسئله

اكراهك معتبر اولمسی ذكری آتی درت شرطك وجودينه توقف ايدر

اولكيسی اكراهك ملجی اولمسی يعنی قتل نفس و ياقطع عضوو ياالملردن برينه مؤدی اولان ضرب شديد ايله تهديد واخافه اولنمقدر

اما اكراه غير ملجی يعنی مكرهك يالكز غم والمنی موجب اولان حبس وضرب خفيف ايله تهديد ايتمك اكراه معتبر دكلدر

بناء عليه بر كيمسه ديكر كسنه يی موجب قصاص اولان قتل ايله قتل ايتمك اوزره آخر شخصه اكراه غير ملجی ايله اكراه ايدوبده اوشخص دخی اول كسنه يی بروجه مشروح مكرها قتل ايلسه قصاص قاتله لازم كلور يوقسه اكراه ايدن كيمسه يه لازم كلمز

ايكنجيسی مجبرك تهديدينی ايقاعه مقتدر اولمسيدر

بناء عليه تهديدينی ايقاعه قادر اوليان كيمسه نك اكراهی معتبر دكلدر

اوچنجيسی مكره مكره عليه اولان فعل قتلی ايشلديكی صورتده مجبرك مكره بهی اجرا ايده جكنه مكره عندنده علم وغلبهٔ ظن حاصل اولمسيدر

بناء عليه مجبرك مكره بهی اجرا ايده جكنه مكره عندنده علم وغلبهٔ ظن حاصل اولماز ايسه اكراه معتبر دكلدر

درد بجیسی مکرهك فعل قتلی مجبرك کندی و یا آدمی حضورنده ایشلمسیدر

امامکره فعل قتلی مجبرك و یا آدمنك غیابنده ایشلرایسه اکراه زائل اولدقدن صکره فعل قتلی کندی رضا واختیاریله ایشلش اوله جغی جهتله بو اکراه معتبر اولمیوب موجب قتل قاتل اوزرینه اجرا اولنور

٧٢ مسئله

حین قصاصده مقتولك جمله ورثه‌سی حاضر بولنمسی شرطدر

بناء علیه مقتولك ورثهٔ کبارندن بری آخر دیارده غائب بولنسه اووارث حاضر اولمدقجه سائر ورثه‌نك طلبیله قصاص اجرا اولنه مز

(چونکه غائبك حین قصاصده عفو ایتمش بولنمق احتمالی واردر)

٧٣ مسئله

مقتولك وارثلرندن بری صغیر بولنسه آنك بلوغنه انتظار اولنمیه رق وارث کبیرك طلبیله قصاصك اجراسی جائزدر

(چونکه ٢٨ مسئله‌ده بیان اولندیغی وجهله صغیرك عفوی صحیح اولمادیغندن آنده عفو احتمالی یوقدر)

فقط بوجواز وارث کبیر ایله وارث صغیر بیننده قرابت اولمق شرطیله مشروطدر

مثلا مقتولك وراثتی اناسی ایله بر ولد صغیرینه منحصر اولسه مقتولك اناسی صغیرك من قبل الاب جده‌سی اولدیغندن صغیرك بلوغنه انتظار اتمیه‌رك قاتلی قصاص ایتدیره بیلور

کذلك مقتولك وراثتی زوجه‌سیله اول زوجه‌دن متولد ولد صغیرینه منحصر اولسه زوجهٔ مزبوره صغیرك اناسی بولندیغی جهتله قبل بلوغ الصغیر قاتلی قصاص ایتدیره بیلور

اماوارث کبیر ایله وارث صغیر بیننده قرابت اولمادیغی تقدیرده وارث کبیرك طلبیله قبل بلوغ الصغیر قصاصك اجراسی جائز دکلدر

مثلا مقتولك وراثتی زوجه‌سیله کندودن اول وفات ایدن دیکر

زوجه‌سندن متولد صغیر اوغلنه منحصر اولسه زوجهٔ مز بوره ایله صغیر بیننده قرابت اولمادیغندن صغیر بالغ اولمدقجه قاتلك قصاصی جائز دکلدر

٧٤ مسئله

مقتولك ورثه‌سندن بری آخر دیارده غائب ایکن حاضر اولان سائر ورثه مورثلری سن آلت جارحه ایله عمدا قتل ایتدك دیو بر کیمسه دن انکارینه مقارن دعوی واقامهٔ بینه ایلسه‌لر انجق مدعی علیه اوزرینه تهمت قتل ثابت اوله‌رق حبس اولنمسیچون ورثهٔ حاضره‌نك اشبو دعوی و بینه‌لری استماع وقبول و مدعی علیهك قتل ایله متهم اولدیغنه حکم اولنه‌رق محبسه القا اولنور

بوصورتده ورثهٔ حاضره بروجه محرر دعوی واقامهٔ بینه ایتدکدنصکره غائب اولان وارث حاضر اولسه تکرار جمله ورثه دعوی واقامهٔ بینه ایدرك مدعی علیهك قصاصیله حکم اولنمدقجه قصاصك اجراسی جائز اولمز

اما موجب دیت اولان قتلده مقتولك ورثه سندن یالکز بریسی خصم اولوب سائر ورثه غیابنده قاتلدن دیت دعوی ایده بیلور

بعدالثبوت دیتك مجموعی جمله ورثه ایچون حکم اولنور

فقط مدعی اولان وارث دیتدن یالکز کندی حصه سنی قبض ایدر سائر ورثه طرفندن قبضه وکالتی اولمادقجه آنلرك حصه‌سنی قبض ایده‌مز

٧٥ مسئله

قاتلك مقتوله شرف وفضیلت وعدد وخلقتجه مساواتی شرط دکلدر بناء علیه اشرافناسدن اولان قاتل آحادناسدن اولان مقتول و یاخود عالم اولان قاتل جاهل اولان مقتول ایچون قصاص اولنور

کذلك ٤٨ مسئله ده بیان اولندیغی وجهله معاجرح مثخن ایله جرح ایدرك جمله سی قاتل اولان اشخاص متعدده مقتول واحد ایچون قصاص اولنورلر

وكذا تام الاعضا اولان قاتل ناقص الاعضا اولان مقتول ❊ وعاقل اولان قاتل مجنون اولان مقتول ❊ وصحيح اولان قاتل مريض اولان مقتول ❊ وكبير اولان قاتل صغير اولان مقتول ❊ وذكوردن اولان قاتل اناثدن اولان مقتول ❊ وحر اولان قاتل غيرك مملوككى اولان مقتول مقابلنده قصاص اولنورلر

٧٦ مسئله

مقتولك عقيب جرحده درحال وفات ايتمسى شرط دكلدر
بناء عليه بركيمسه ديكر شخصى آلت جارحه ايله عمدا جرح ايدوب بعده او شخص اول جرحك تأثيرندن ناشى برخيلى مدت اسير فراش اولدقدن صكره اول جرحدن متأثرا وفات ايتسه اوكيمسه قصاص اولنور

٧٧ مسئله

بركيمسه سرخوش اولديغى حالده ديكر بركمسنه يى آلت جارحه ايله عمدا قتل ايلسه قصاص اولنور

٧٨ مسئله

قصاص دعواسندن طولايى حضور حاكمده قاتل ايله محاكمه اولنمق ايچون ولى قتيلك ديكر كمسنه يى وكيل ايتمسى جائز ايسه ده قصاصك اجرا اولنه جغى محلده كندوسى حاضر اولميه رق غيابنده قصاصك اجرا واستيفاسيچون ديكرينى وكيل ايتمسى جائز دكلدر
شوقدر واركه ولى قتيل محل قصاصده بالذات حاضر اولوب ده كندى حضورنده قاتلى قصاصا قتل ايتمك اوزره آخرى توكيل ايتمسى جائزدر

٧٩ مسئله

ولى قتيلك امر وتوكيلى اولمقسزين اجابندن بركيمسه من عليه القصاص اولان قاتلى آلت جارحه ايله عمدا قتل ايلسه اوكيمسه قصاصا قتل اولنور
موجب ديت اولان قتل ايله قتل ايتديكى تقديرده دخى اوكيمسه نك ورثهٔ من عليه القصاصه ديت ويرمسى لازم كلور

۸۰ مسئله

قتل عمد بر نهج شرعی ثابت اولەرق قاتلك قصاصنه حکم حاکم لاحق اولدقدنصکره جمله ورثه طالب قصاص ایکن قصاصك تأخیر اجراسی جائز دکلدر

(بو مسئله یه دائر ذیل رساله ده بر مخطره تحریر اولنه جقدر)

فقط قصاصیله حکم اولنان قادینك حملی اولدیغی ظاهر اولور ایسه اولحالده اجراء قصاصی وضع حمل ایده جکیه دکین تأخیر اولنور وضع حملدن مقدم قصاصك اجراسی جائز اولەمز

کذلك آخر برکیمسه قاتلك برعضو ینی جرح ایتمسه جراحت التیام پذیر اولنجیه دکین قاتلك قصاصی تأخیر اولنور

۸۱ مسئله

قاتل مقتولی نصورتله قتل ایدر ایسه ایتمش بولنسون آنك قصاصی انجق قلیج کبی کسکین برآلت جارحه ایله بوینی قطع ایدیله رك استیفا قلنور

بوندن بشقه برصورتله استیفاء قصاص جائز اولەمز

مثلا قاتل مقتولی احراق بالنار ایدرك قتل ایتمش اولسه مقابلة قاتل دخی احراق بالنار ایدیله رك استیفاء قصاص جائز ومشروع دکلدر

کذلك برکیمسه دیکر کمسنه نك ال واباق و برون وقولاق کبی اعضاسنی کسمك و یاخود کوزلرینی چیقارمق و یاخود دریسنی یوزمك کبی اکا برمعامله وحشیه اجرا ایدرك قتل ایتمش اولسه حین قصاصده قاتله دخی اومعامله وحشیه نك اجراسی جائز ومشروع دکلدر

ولی قتیل بالاده بیان اولنان صورتدن غیری نامشروع برصورتله استیفاء قصاص ایتمك استرایسه حاکم طرفندن منع اولنور ایتمش بولنور ایسه تعزیر اولنور

۸۲ مسئله

ولی قصاص قاتلی بالذات قتل ایدرك استیفاء قصاص ایلر

ویاخود کندی حضورنده قاتلی قصاصاً قتل ایتمك اوزره آخره امر ایدوب بالنیابه مأموره قتل ایتدیرر (٧٨ مسئله نك فقرهٔ اخیره سنه مراجعت اولنه)

٨٣ مسئله

کرك اصحاب فرائضدن وکرك عصبا تدن وکرك ذوی الارحامدن قتیلك بالفعل ورانتنه نائل اولان اقرباسی ولی قتیل اولوب قاتلی قصاص ایتدیره بیلور

٨٤ مسئله

ذات حضرت پادشاهی ولیسی اولمیانلرك ولیسیدر

بناءً علیه مقتولك مسئلهٔ آنفهده ذکر اولنان صنوف ثلثه‌دن اصلا وارثی اولمادیغی تقدیرجه ذات حضرت پادشاهی مقتولك ولیسی اولوب استیفاء قصاص بیوررلر

بوصورتده قاتلك عفوی مصلحت عامه ملاحظهٔ عادله‌سنه مغایر اولدیغی جهتله جائز اولمز

فقط ذات حضرت پادشاهی قصاصه بدل قاتلك رضاسیله بیت المال ایچون دیتدن دون اولمامق اوزره قاتلدن برمقدار مال الوب قصاصدن آنی اطلاق بیورملری جائزدر

٨٥ مسئله

وصی مختار ووصی منصوب وموصی له ومقرله بالنسب ولی قصاص اولمز

بناءً علیه بونلردن هیچ بری قاتلی قصاص ایتدیرمز

٨٦ مسئله

ولایت قصاص صغیره منحصر بولندیغی تقدیرجه صغیرك ولیسی یعنی باباسی وار ایسه باباسی یوغیسه باباسنك باباسی ولایتی وجهله صغیرطرفندن قاتلی قصاص ایتدیره بیلور

صغیرك سائر اقرباسی و یاوصیسی صغیرطرفندن قاتلی قصاص ایتدیرمز

فقط كرك ولى وكرك وصى ديتدن دون اولميان بربدل مقابلنده قصاصدن قاتل ايله صغير ايچون صلح اوله بيلور (٣٥ مسئله يه مراجعت اولنه)

٨٧ مسئله

زوجه‌سندن ماعدا وارثى اولميان مقتولك زوجه‌سى وزوجندن بشقه وارثى اولميان مقتوله نك زوجى قاتلى قصاص ايتديره بيلور

امين بيت المالك حضور وموافقتى شرط دكلدر

فصل خامس

(دعوى واقرار وشهادت وامضاء قضا حقنده‌در)

٨٨ مسئله

ولى قتيل بر كيمسه‌دن سن مورثمى آلت جارحه ايله عمدا قتل ايتدك ديو دعوى ايتدكده لدى الاستنطاق مدعى عليه عمد وآلت قتلى ذكر وبيان ايتميه‌رك قتل مطلق اقرار ايلسه ولى قتيل طالب اولديغى حالده او كيمسه اوزرينه ديتله حكم اولنور

٨٩ مسئله

ولى قتيل بر كيمسه‌دن فلان زمانده سن مورثمى قتل ايتدك ديو دعوى ايتدكده آخر برشخص ظهور ايدوب مورثكى او كيمسه قتل ايتمدى بن قتل ايتدم ديو اقرار ايلسه نظر اولنور

اكر ولى قتيل مقرى اقرارنده تصديق ايدر ايسه مدعى عليه ولى قتيلك دعواسندن برى اولور

اقرار مذكوره بناء قتلك موجبى مقر اوزرينه حكم اولنور

واكر ولى قتيل مقرى اقرارنده تصديق ايتمز ايسه اقرار مذكور لغو اولوب مدعى عليه ولى قتيلك دعواسندن برى اولماز

بناء عليه ولى قتيل دعواسنى بالبينه اثبات ايتديكى حالده ايجابى وجهله مدعى عليه اوزرينه حكم اولنور

٩٠ مسئله

بر کیمسه مجروح اولدقده بنم جارحم فلان کمسنه دکلدر دیو اشهاد ایتدکدنصکره اول جرحدن متأثرا وفات ایدوبده مجروحی اول کمسنه‌نك جرح ایلدیکی عند الناس وعند الحاکم معروف ایسه بو اشهاد معتبر دکلدر

بناء علیه بوصورتده مجروحك ورثه‌سی جرحك موجبنی اول کمسنه دن دعوی ایده بیلور

واکر مجروحی اول کمسنه‌نك جرح ایلدیکی معروف دکلسه اوصورتده اشهاد معتبر در

بناء علیه مجروحك ورثه سی جرح مذکوردن طولایی اول کمسنه‌دن نسنه دعوی ایده مزلر

ایتمش اولسه‌لر حاکم استماع ایتمز

٩١ مسئله

بر کیمسه مجروح اولدقده بنی فلان آدم جرح ایتدی دیدکدنصکره اوجرحدن متأثرا وفات ایتسه ورثه‌سی جرحی اول آدمدن غیری بر کمسنه دن دعوی ایلسه‌لر مسموع اولماز

ورثه اول آدمدن انکارینه مقارن دعوی ایتدکاری تقدیرجه بینه‌یه محتاجدر

مجروحك قول مجردینه بناء اول آدمك جارح اولدیغنه حکم اولنه‌مز

٩٢ مسئله

بر کیمسه دیکر کمسنه‌یی جرح ایدوب بعده اول کیمسه‌یه بر تام کلوب برمدت سالما کزدکدنصکره وفات ایتسه ورثه‌سی جارح کمسنك جرحندن وفات ایتمش اوله دیو اول کیمسه‌دن دیت دعوی ایتسه‌لر مسموع اولماز (چونکه مجله‌نك ٧٤ ماده سنده بیان اولندیغی وجهله توهمه اعتبار یوقدر

۹۳ مسئله
بر کیمسه دیگر کمسنه‌یی جرح ایدوب بعده بر مدت مرور نده اول کمسنه وفات ایتسه ورثه‌سی سنک جرحندن متأثرا وفات ایتدی دیو جارحدن دعوی و جارح دخی اول جرحدن کندویه برأ تام حاصل اولوب بر مدت سالما گزدکدنصکره وفات ایتدی دیو دعوی ایدوب طرفیندن هر بری مدعاسنه بینه اقامت ایتمك استسه جارحك بینه‌سی ترجیح اولنور

۹٤ مسئله
بر مقتولك وارثی اولمق اوزره قرنداشی قاتل عامدی قصاص ایتدرمك استدکده قاتل مقتولك آخر دیارده اوغلی اولوب ولایت قصاص اکا عائددر دیو دعوی و قرنداشی بندن غیری مقتولك وارثی اولمیوب ولایت قصاص بکا عائددر دیو دعوی ایدوب طرفیندن هر بری مدعاسنه اقامهٔ بینه ایتمك استسه قاتلك بینه‌سی ترجیح ایدیلور

۹٥ مسئله
بر مقتولك ولیسی دیگر کیمسه‌دن سن مورثمی فلان شخص ایله معا و عمدا جرح شخن ایله جرح ایدرك قتل ایتمشیدك دیو اول کیمسه‌نك انکارینه مقارن دعوی ایدوب لکن اول شخص حین دعواده آخر دیارده غائب بولنسه آنك غیابنده مدعینك دعوی و بینه‌سی استماع و اول کیمسه‌نك قصاصیله حکم اولنه‌رق قصاص اولنه بیلور بعده اول شخص حاضر اولدقده آنك یوزینه تکرار دعوی و اقامهٔ بینه اولنمدقچه آنك قصاصیله حکم اولنه‌ماز

۹٦ مسئله
ولی قتیل بر کیمسه‌دن انکارینه مقارن موجب قصاص اولان قتل ادعا ایدوب بعده مدعاسنی بالبینه اثباتدن اظهار عجز ایتدیکی صورتده مدعینك طلبیله مدعی علیهه یمین تکلیف اولنور
مدعی علیه یمین ایدر ایسه ولی قتیلك دعواسندن بری اولور یمیندن نکول ایدر ایسه قصاصیله حکم اولنه‌مز

بلکه یمین و یاقتلی اقرار ایدنجیه دکین محبسده ابقا اولنور

اما موجب دیت اولان قتل دعواسنده کندویه یمین تکلیف اولنان مدعی علیه یمیندن نکول ایتدیکی تقدیرجه دیتله حکم اولنور

۹۷ مسئله

اقرار حجت قاصره در یعنی مقرك یالکز کندی علیهنده معتبر اولوب دیکرك علیهنده معتبر اولماز

بناء علیه برکیمسه فلان شخص ایله برابر فلان آدمی قتل ایتدك دیو اقرار ایدوب لکن اول شخص استنطاق اولندقده قتلی انکار ایدوبده ایکیسنك برابر قتل ایلدیکی بینه ایله ثابت اولمادیغی تقدیرجه مجرد اول کیمسه‌نك بر وجه محرر وقوعبولان اقرارینه بناء موجب قتل اول شخص اوزرینه اجرا اولنه‌مز

۹۸ مسئله

شاهدلرك زمان ومکان وآلت قتلده اتفاقلری شهادتك قبولنده شرطدر

بناء علیه قتله شهادت ایدن شاهدلر بونلرك برنده اختلاف ایتسه‌لر شهادتلری قبول اولنماز

مثلا شاهدلردن بریسی جمعه کونی قتل ایتدی دیکری جمعه ایرتسی کونی قتل ایتدی ویاخود شاهدلردن بریسی اسکدارده قتل ایتدی دیکری قاضی‌قریه‌سنده قتل ایتدی ویاخود شاهدلردن بری قلیج ایله قتل ایتدی دیکری بچاق ایله قتل ایتدی دیو یکدیکره مخالف اوله‌رق اداء شهادت ایلسه‌لر شهادتلری قبول اولنماز

کذلك قتله شهادت ایدن شاهدلردن بری آلت قتلی تعیین ایدوب دیکری آلت قتلی بیلم دیسه شهادتلری قبول اولنماز

اما شاهدلرك ایکیسیده‌خی آلت قتلی بیان ایتمیه‌رك قتل مطلقه شهادت ایلسه قبول اولنه‌رق دیتله حکم اولنور

۹۹ مسئله

شاهدلردن بریسی فعل قتله دیکری اقرار قتله شهادت ایلسه‌لر قبول اولنماز

اما شاهدلرك ایكیسی دخی قتلی اقراره شهادت ایلسه‌لر اوصورتده شهادتلری قبول اولنور

١٠٠ مسئله

بر كیمسه فعل قتلی رأی العین مشاهده ایتمدكجه قتله شهادت ایتمسی اصلا جائز ومشروع دكلدر

بناءً علیه قتل حقنده سماعله وقوعبولان شهادت قبول اولنمز

شو یله كه شاهدلر فلان كیمسه‌نك فلان شخصی قتل ایتدیكنی رأی العین مشاهده ایتمدك ولكن ناسدن اولوجهله ایشتدك دیو قتله سماعله شهادت ایلسه‌لر قبول اولنماز

١٠١ مسئله

موجب قصاص اولان قتل حقنده اصلا قادینلرك شهادتی جائز دكلدر

اما موجب دیت اولان قتل حقنده برارككله ایكی قادینك ورجالك مطلع اوله‌میه‌جغی محلده یالكز قادینلرك شهادتلری قبول اولنور

نته‌كیم مجله‌نك بیك التیوز سكسان بشنجی ماده‌سنده بیان اولنمشدر

١٠٢ مسئله

موجب قصاص اولان قتله شهادت ایدن ایكی شاهددن هر بری بعد اجراء القصاص شهادتلرندن رجوع ایتسه‌لر قصاصا قتل اولنان كیمسه‌نك نصفیت اوزره دیتنی ضامن اولورلر

١٠٣ مسئله

قصاصده امضاء قضا یعنی حكم واقعی انفاذ واجرا ایلك تمهٔ قضادندر

شو یله كه قاتل لاجل القصاص ولی قتیله تسلیم اولنه‌رق حكم واقع انفاذ واجرا ایدلمدكجه قصاص ایله حكم اولنمامش كبیدر

بناءً علیه قاتلك قصاصیله حكم ایدن حاكمك قبل الانفاذ عزل ویا وفاتی وقوعبولدیغی تقدیرجه حاكم لاحق تكرار اجرای محاكمه واستماع بینه ایتمدكجه اول حكمی انفاذ واجرا ایده‌مز

كذلك قتل عمده شهادت ایدن شاهدلر بعد الحكم قبل الامضا شهادتلرندن

رجوع ایتسه‌لر و یاخود شاهدلره عمی وجنون کبی مانع شهادت برحال عارض اولسه ارتق حکم واقع انفاذ واجرا ایدیله‌مز بلکه دیکر بینه اقامه اولنه‌رق یکیدن حکمه محتاجدر

☼(استطراد)☼

۱۰۴ مسئله

قصاص حقنده شهادة علی الشهادة وکتاب القاضی الی القاضی قبول اولنه‌رق حکم ایتمك جائز دکلدر

۱۰۵ مسئله

قصاصه متعلق دعوالرده تحکیم جائز دکلدر

بناء علیه برقصاص دعواسنده طرفین رضالریله برکیمسه‌یی حکم نصب ایدوبده اوکیمسه دخی قصاص ایله حکم ایلسه حکمی نافذ دکلدر بلکه قصاصده طرف سلطاندن منصوب حاکمك حکم ایتمسی لازمدر

☼ فصل سادس ☼

(حائط مائل وجنایت حیوان حقنده‌در)

۱۰۶ مسئله

برکیمسه‌نك دیواری دیکر کمسنه‌نك اوزرینه ییقلوب انی تلف ایتسه دیوار صاحبنه دیت لازم کلمز

فقط اولجه اول دیوار مائل انهدام اولوبده تلف نفس ایتمك احتمالی غالب اولمغله انك صاحبنه دیکر برشخص دیواریکی نقض ایت دیو تقدم (یعنی مضرت ملحوظه‌نك دفع وازاله‌سیچون اولجه توصیه وتنبیه) ایدوبده دیواری نقض ایده‌جك قدر مدت مرور ایدوب نقض ایتمامش ایسه اول حالده دیت لازم کلور

تقدمك کیفیتی بروجه آتی بیان اولنور

شویله که برکیمسه‌نك دیواری مائل انهدام اولدقده دیکر کمسنه آنك صاحبنه خطاب ایدرك سنك بودیوارك انهدامه‌یوز طوتمش و یاخود

تهلكه لی وقوری قبح برحاله كلش يقلو بده برشی تلف ایتمسون آنی نقض ایتمامكنده برسوز سويلكدر

يالكز ديوارى نقض ايت و ياخود لايق اولان سن بوديوارى نقض ايتمليسين كبى سوزلر تقدم عد اولنماز

١٠٧ مسئله

تقدمك حاكم معرفتيله و ياخود شهود مواجهه سنده اولمسى شرط دكلدر

فقط ايلروده حائط مائلك انهدا ميله تلف وقوعنده صاحبنك تقدمى انكار ايتمك احتماله مبنى حين تقدمده اعلان واشهاد اولنور

١٠٨ مسئله

تقدم ايدن شخصك حق تقدم اصحابندن اولمسى ديتك لزومنده شرطدر

شويله كه اول ديوار اكر اتصالنده اولان خانه اوزرينه ميل ايدرك يقيلوبده اول خانه سكاننذن برينى تلف ايتمش ايسه تقدم وتنبيه ايدن شخص اول خانه سكاننذن اولمليدر

خارجدن بشقه سنك تقدم وتنبيهى فائده ويرمز

واكر طريق خاص اوزرينه ميل ايدرك يقلوبده اول طريقدن حق مرورى اولنلردن بريسنى تلف ايتمش ايسه تقدم و تنبيه ايدن شخص اول طريقدن حق مرورى اولان كساندن اولمق لازمدر

اوطريقدن حق مرورى اولميان كيمسه نك تقدم وتنبيهى مفيد اولماز

واكر طريق عامه ميل ايدرك يقلوبده برآدمى تلف ايتمش ايسه هركيم اولور ايسه اولسون تقدمى مفيد اولور

مائل انهدام اولان ديوار برقاچ كشى بيننده مشترك ايسه شركانك جمله سنه تقدم وتنبيه اولنمليدر

شركادن يالكز برينه تقدم اولنوب ديكرلرينه تقدم وتنبيه اولنماسه تقدم وتنبيه اولنان شريك اول ديواردن حصه سى نسبتنده ديتدن

حصه ويرمك لازم كلور

بوقسه ديتك كليسنى ويرمك لازم كلمز

ديتدن تقدم اولنان شريكك حصه سندن ماعداسى هدر اولور

مثلا اوچ كشى بيننده اثلاثا وسويا مشترك اولان برديوار مائل انهدام اولوبده آنلردن يالكز برينه تقدم واشهاد اولندقدن صكره اول ديوار ييقلوبده بر شخصى تلف ايتسه تقدم وتنبيه اولنان شريك اول شخصك ديتنك انجق ثلثنى ويرر ثلثانى هدر اولور

تقدم اولنميان ديكر ايكى شريكه نسنه لازم كلمز

١٠٩ مسئله

تقدم ايدن شخصك عاقل مميز اولمسى شرطدر بالغ اولمسى شرط دكلدر

بناء عليه صبى غير مميز ومجنون ومعتوهك تقدمى صحيح ومعتبر دكلدر

اما صبى مميز مأذونك تقدمى صحيح ومعتبردر

١١٠ مسئله

تقدم وتنبيه اولنه جق شخصك مائل انهدام اولان ديوارك نقضنه شرعا ولايت واقتدارى اولمق شرطدر

بناء عليه مستأجر ومستعير ومستودع ومرتهنه تقدم وتنبيه اصلا فائده ويرمز

چونكه مستأجرك مأجورى ومستعيرك مستعارى ومستودعك وديعه يى ومرتهنك مرهونى نقض ايتمكه شرعا ولايت واقتدارى يوقدر

مال وقف اولان بر ديوار مائل انهدام اولدقده اول وقفك متوليسنه تقدم اولنمليدر

ديارمزده متعارف اولان اجارتينلو مسقفات ومستغلات موقوفه دن برينك ديوارى مائل انهدام اولدقده قنغى وقفدن ايسه اول وقفك متوليسنه تقدم اولنمليدر

بالاجارتين مستأجرى بولنان كيمسه يه تقدم فائده ويرمز

اما ابنيه سى ملك وعرصه سى مقاطعه لو وقف اولور ايسه او صورتده

ابنیه صاحبنه تقدم اولنمليدر
عرصه وقفنك متوليسنه تقدم فائده ویرمز
برصغیر و یامجنون و یامعتوهك مالی اولان دیوار مائل انهدام اولدقده آنلرك ولی و یا وصیسنه تقدم اولنمليدر

١١١ مسئله

مسئلهٔ آنفهده بیان اولنان ولایت واقتدارك وقت انهدامده دکین بقاسی شرطدر
بناء علیه بعد التقدم قبل الانهدام اول ولایت واقتدار زائل اولسه تقدمك حکمی قالمز
مثلا مائل انهدام اولان دیوارك صاحبی بعد التقدم قبل الانهدام دیواری آخره بیع و یاخود هبه وتسلیم ایله ملکندن اخراج ایتسه و یاخود جنون مطبق ایله مجنون اولسه تقدمك حکمی قالمز یکیدن تقدم لازمدر
کذلك مائل انهدام اولان وقف دیوارك متولیسنه تقدم اولندقدنصکره قبل الانهدام اول متولینك عزل و یا وفاتی وقوعبولسه تقدمك حکمی قالمز
تکرار متولیٔ لاحقه تقدم لازمدر
کذا صغیر و یا مجنون و یا معتوهك مالی اولان حائط مائلده ولی و یا وصی یه تقدم اولندقدنصکره قبل الانهدام اول ولی و یا وصینك وفات و یا عزلی وقوعبولسه و یاخود صغیر بالغ اولسه و یاخود مجنون و یا معتوه افاقت بولسه تقدمك حکمی قالمز
یکیدن تقدم لازمدر

١١٢ مسئله

عمومه عائد بر ضررك عاجلا دفعی حقوق عمومیه دندر
بناء علیه بومقوله ضررك دفعیچون امهال وتأجیل شرعا صحیح و معتبر دکلدر

مثلا بر کیمسه نك دیواری طریق عامه طوغری انهدامه متوجه اولدقده صاحبنه تقدم اولنوب بعده حاکم و یاخود تقدم ایدن شخص طرفندن اول دیوارك نقضیچون صاحبنه لزوم شرعیسندن زیاده مهل ویرلسه صحیح و معتبر دکلدر

بناء علیه وقت تقدمدن اعتبارا دیواری نقض ممکن اوله بیله جك قدر بر مدت مرور ایدوب لکن هنوز مهل مذکور منقضی اولمادین دیوار طریقدن مرور ایدن بر کیمسه اوزرینه ییقلوب بده آنی تلف ایلسه دیوار صاحبی او کیمسه نك دیتنی ضامن اولوز

بروجه محرر وقوعبولان امهال وتأجیل شرعا صحیح و معتبر اولمادیغندن دیوار صاحبنی ضماندن قورتارمز

اما شخصه مخصوص اولان بر ضررك دفعنده اول شخصك امهال وتأجیلی صحیح ومعتبر در

مثلا دیوار بر آدمك خانه‌سی اوزرینه طوغری انهدامه میل ایتدکده اول آدم بعد التقدم دیوارك نقضیچون صاحبنه بر خیلی مدت مهل ویروب بعده مهل مذکور منقضی اولمقسزین دیوار اول خانه اوزرینه منهدم اولوب اول آدمی و یاخود عائله سندن برینی تلف ایلسه امهال وتأجیل صحیح اولدیغندن دیوار صاحبنه دیت لازم کلمز

١١٣ مسئله

بر کیمسه نك ثور نطوح (یعنی سوسکن اوکوز) و یا کلب عقور (یعنی طالایجی کلب) کبی ضرری متعین بر حیوانی اولوب بده محله و یاقریه سی اهالیسندن بری حیوانکی ضبط ایت دیو کندو یه تقدم وتنبیه ایتشیکن اصغا ایتمیوب کالاول صالیویردکده بر آدمی تلف ایلسه صاحبی اول آدمك دیتنی ضامن اولور

١١٤ مسئله

بر کیمسه آخر کمسنه یی اصرتمق ایچون بر کلبی آنك اوزرینه قشقرتوب ده کلب دخی او کمسنه یی اصیروب تلف ایلسه قشقرتان کیمسه یه دیت

لازم‌کلوز

١١٥ مسئله

بر کیمسه‌نك کرك مستقلا و کرك مشترکا ملکی اولان بر محلده حیوانی کندولکندن آخر کسنه‌یی تلف ایلسه صاحبی اول کیمسه‌نك دیتنی ضامن اولماز

فقط حیوان اوکسه‌یی تلف ایدرکن صاحبی کوروبده منع ایتمز ایسه اوصورتده انك دیتنی ضامن اولور

١١٦ مسئله

بر کیمسه دیکرك ملکنه حیوانی ادخال ایدوبده اول حیوان اوراده برکسنه‌یی کندولکندن تلف ایلسه نظر اولنور

اکر اول کیمسه اول حیوانی صاحب ملکك اذنیله ادخال ایتمش ایسه دیت لازم کلمز

واکر صاحب ملکك اذنی اولمیه‌رق ادخال ایتمش ایسه کندویه دیت لازم کلور

فقط بر حیوان بوشانه‌رق صاحبنك سوقی اولمدیغی حالده کندولکندن آخرك ملکنه کیروبده اوراده برآدمی تلف ایلسه صاحبی اول آدمك دیتنی ضامن اولماز

١١٧ مسئله

بر حیوان مرعاده اوتلار ایکن یانه واران کیمسه‌یی دپمك ویاچار یمق کبی برصورتله کندولکندن تلف ایلسه صاحبی اول کیمسه‌نك دیتنی ضامن اولماز

١١٨ مسئله

بر کیمسه‌نك راکب اولدیغی حیوان کرك کندوملکنده وکرك بشقه یرده اولك ویاآرقه ایاغیله برآدمك اوزرینه باصوب تلف ایلسه راکب مباشرة اول آدمی تلف ایتمش عد اولنه‌رق آنك دیتنی ضامن اولور

۱۱۹ مسئله

آت کم آلمدیغندن راکبی باشی ضبط ایده میوب بر انسان تلف ایلسه راکبه دیت لازم کلز

۱۲۰ مسئله

برکیمسه‌نك راکب اولدیغی حیوانی دیکر کمسه‌نك دورتمسندن و یاخود ضرب ایتمسندناشی اورکوب‌ده اوزرندن اول کمسه دوشوب هلاك اولسه دورتن و یاخود ضرب ایدن کیمسه آنك دیتنی ضامن اولور

بروجه محرر دورتمك و یاخود ضرب ایتمك سببیله اول حیوان دیکر برشخصی تلف ایتسه نظر اولنور

اکر حیوان ایاقلریله اول شخصك اوزرینه باصه‌رق تلف ایتمش ایسه آنك دیتنی راکب ایله دورتن و یاخود ضرب ایدن کمسه نصفیت اوزره ضامن اولورلر

واکر اوك و یا ارقه ایاغی و یا باشی ایله چارپه‌رق و یاخود مصادمه ایدرك اول شخصی تلف ایتمش ایسه آنك دیتنی انجق دورتن و یا ضرب ایدن کمسنه ضامن اولور

۱۲۱ مسئله

برکیمسه طریق عامده آنك یولارینی معتاد اوزره طوتارکن دیکر کمسنه آنك اردینه کلوب آته طوقنمغله صاحبنك صنعی اولمیه‌رق آت اوکمسنه‌یی دیوپ تلف ایلسه آت صاحبنه دیت لازم کلز

۱۲۲ مسئله

برکیمسه‌نك صنعی اولمیه‌رق آتی بوشانوب فرار ایدرکن دیکر کمسنه آتك اردندن یتیشوب طوتمق استدکده آت اول کمسنه‌یی دیوپ تلف ایلسه آتك صاحبی اول کمسنه‌نك دیتنی ضامن اولماز

۱۲۳ مسئله

برکیمسه‌نك طریق عامده آردندن سورمکده و یاخود یدمکده اولدیغی

و یا راکب بولندیغی حیوانك مصادمه سندن و یاخود باشیله و یاخود اوك و یا ارقه ایاغیله طوقونمسندن و یا اصیرمه‌سندن ویا اوك ایاغیله چارپمسندناشی بر انسان تلف اولسه او کیمسه آنك دیتنی ضامن اولور اما ارقه ایاغیله دپمسندن و یا قویروغی ایله چارپمسندناشی بر انسان تلف اولسه ضمان لازم کلمز

١٢٤ مسئله

بر کیمسه ولیسنك اذنی اولمقسزین حیوانی بر صغیره ویروب اول حیوانی کزدیر و یاخود صویه کوتور دیو امر ایتدکده صغیر دخی اول حیوانی کزدیرر کن و یاخود صویه کوتورر کن حیوان صغیری دپوب و یا چارپوب و یا اصیروب و یا چکنیوب تلف ایلسه او کیمسه صغیرك دیتنی ضامن اولور

١٢٥ مسئله

طریق عامده حیوان طوردرمغه و یا باغلامغه کمسه‌نك حق وصلاحیتی یوقدر

بناء علیه بر کیمسه حیوانی طریق عامده طوردیروب و یا باغلایوبده اول حیوان بر انسان تلف ایتسه او کیمسه‌یه دیت لازم کلور

فقط آت بازاری و کرابارکیرلرینك طوردیغی محللر کبی حیوان طورمق ایچون اعداد اولنمش مواضعده وطریقده ناسك ازدحامی سببیله مرور وعبور ایده‌جك بر محل بولنمامق کبی بر ضرورت حالنده طریق عامده حیوان طوردرمق جائزدر

بناء علیه مواضع مذکوره‌ده و یاخود بروجه محرر ضرورتدنناشی طریق عامده حیوان طوردیریلوبده اول حیوان طوردیرلدیغی یرده صاحبنك صنعی اولمیه‌رق بر انسانی دپوب و یا چارپوب و یا اصیروب تلف ایلسه صاحبنه دیت لازم کلمز

فقط صاحبی راکب اولدیغی حالده حیوان برینك اوزرینه باصوب تلف ایلسه اوصورتده صاحبنه دیت لازم کلور (١١٨ مسئله‌یه مراجعت اولنه)

١٢٦ مسئله

بر کیمسه دیکر کمسنه‌یی ارسلان کبی بر یرتیجی حیوانك اوکننه طوغری قاقو بده اول حیوان او کمسنه‌یی پاره‌لیوب تلف ایلسه دیت لازم کلمز فقط او کیمسه مؤبدا حبس جزاسنه مستحق اولور

١٢٧ مسئله

بر کیمسه باشی بوش طریق عامه صالیو یرلسی معتاد اولمیان بر حیوانی باشی بوش طریق عامه صالیو یرمکله اول حیوان بر انسان تلف ایتسه صاحبی آنك دیتنی ضامن اولور

١٢٨ مسئله

نعلبند بر حیوانی نعلار ایکن حیوان نعلبندی دپوب هلاك ایلسه اول حیوانك صاحبی نعلبندك دیتنی ضامن اولماز (٥٦ مسئله‌یه مراجعت اولنه)

١٢٩ مسئله

بر کیمسه‌نك حیوانی کندویه باقان سایسی دپوب ویا چارپوب اتلاف ایلسه اول حیوانك صاحبنه دیت لازم کلمز (مسئلهٔ مذکوره‌یه مراجعت اولنه)

❋(تذییل)❋

١٣٠ مسئله

بر کیمسه طریق عامه طاش و کراسته کبی برشی وضع ایدوبده قضارا بر انسان آنك اوزرینه اوغرایه‌رق دوشوب تلف اولسه وضع ایدن کیمسه‌یه دیت لازم کلور

بوصورتده تقدم شرط دکلدر

١٣١ مسئله

بر کیمسه طریق عام اوزرینه برقایغین نسنه دوکوبده برشخص بیلیه‌رك آنك اوزرندن مرور ایدر ایکن قایه‌رق تلف اولسه او کیمسه‌یه اول شخصك دیتی لازم کلور

١٣٢ مسئله

بر كيمسه طريق عامده الدى الحاجه بر قويى قازوبده اورايه قضارا بر انسان دوشوب تلف اولسه نظر اولنور

اكر او كيمسه اول قويى بلا اذن ولى الامر قازمش ايسه اول انسانك ديتنى ضامن اولور

واكر ولى الامرك اذنيله قازمش ايسه اوصورتده ضمان لازم كلمز

فقط طرف ولى الامردن ويريلان اذن مصلحت عامه يه موافق برشرط ايله مشروط قلنمش ايسه حافرك اول شرطه رعايت ايتمسى لازمدر

مثلا لغم ايقلامق ايچون طريق عامه قيو حفرينه طرف ولى الامردن اذن اعطا اولندقده قازيله جق قويينك اطرافنى تحته پرده ايله محافظه ايتمك وكيجه لرى اوراده قنديل ياقق كبى برشرط ايله مشروط اوله رق حفره اذن ويرلمش اولسه حافرك اول شرطه رعايت ايتمسى لازمدر

واكر حافر اول شرطه مخالفت ايدر ايسه بلا اذن ولى الامر حفر ايتمش عد اولنه رق تلف وقوعنده كندويه ضمان لازم كلور

فصل سابع

(اسقاط جنين حقنده در)

١٣٣ مسئله

بركبه خاتون ديكر كيمسه نك ضرب و يا اخافه كبى بر فعلندن ناشى بر جنين ميت القا ايلسه او كيمسه يه غره (يعنى بشيوز درهم كموش) لازم كلور

١٣٤ مسئله

غره ده ذكور ايله اناثك فرقى يوقدر

يعنى جنين ميت كرك اوغلان وكرك قز اولسون جانى اوزرينه هرحالده بشيوز درهم كموش ويرمك واجب اولور

يوقسه قزك غره سى اوغلانك غره سنك نصفى دكلدر

اسقاط ایدیلان جنین میت توأم (یعنی ایکیز) اولور ایسه او صورتده جانی اوزرینه ایکی غره لازمکلور

۱۳۵ مسئله

برکبه قادین زوجنك اذنی اولمقسزین اسقاط جنین ایدر برعلاج استعمال ایدوب بده برجنین میت القا ایلسه کندوسنه غره لازمکلور وکندوسی اول جنینك میراثندن محروم اولور

اما زوجنك اذنیله اولور ایسه اول حالده غره وحرمان ارث لازم کلمز

۱۳٦ مسئله

غره نك لزومی جنینك بروجه بالا میت اوله رق ساقط اولمسیله مشروطدر

اما حیا ساقط اولوبده درعقب وفات ایتدیکی تقدیرجه جنین ذکوردن ایسه جانی اوزرینه (دیت رجل) اناثدن ایسه جانی اوزرینه (دیت مرأه) لازمکلور

۱۳۷ مسئله

غره نك لزومنده جنینك مستبین الخلقه (یعنی اعضاسی بلورمش) اولمسی شرطدر

بناء علیه هنوز اعضاسی بلورمامش اولان جنین ایچون غره لازمکلمز

۱۳۸ مسئله

غره برسنه ختامنده ادا اولنمق اوزره مؤجلا حکم اولنور

❋ باب ثانی ❋

(قسامه نك تعریف وسبب وشروط وکیفیت وحکمی بیانندهدر)

۱۳۹ مسئله

قسامه مسائل آتیه ده ذکر اولنه جق سبب وشرطلرك تحققندنصکره قتیلك بولندیغی محل اهالیسندن اللی کیمسه نك زیرده بیان اولنه جق کیفیت اوزره یمین ایتمسندن عبارتدر

١٤٠ مسئله

قسامه نك سببی بر محله و یاقریه و یاخود بر کیمسه نك ملك و یا مسکننده و یاخود بر قریه و یاقصبه یه صوت استماع اوله بیله جك مرتبه ده یقین اولوب کیمسه نك ملکی اولمیان خالی یرده قتیل بولنمسیدر

١٤١ مسئله

بو مبحثده قتیلدن مراد کندوسنده قتل و یا ضرب و یا بوغلق اثری بولنسان و یاخود کوزندن و یاقولاغندن قان آقه رق اثر قتل ظاهر اولان میتدر

١٤٢ مسئله

خارجدن برسببك تأثیری اولمیه رق کندوسندن قان کلسی معتاد اولان اعضادن برندن قان ظهور ایتمسی اثر قتل عد اولنه مز

بناء علیه برقریه و یا محله ده بولنان میتك بدننده مسئلهٔ آنفده بیان اولنسان آثاردن برشی بولنمیوب فقط اغزندن و یا بورنندن و یاخود احد سبیلیندن قان کلمش بولنسه قسامه ودیت لازم کلمز

١٤٣ مسئله

قتیلك جسدینك نصفندن زیاده سی بولنمق و یا جسدینك نصفیله برابر باشینك تمامی بولنمق شرطدر

بناء علیه باشسز اوله رق جسدینك نصفی بولنسان و یاخود باشی ایله برابر جسدینك نصفندن اقلی بولنسان و یاخود قتیل بو یلو بوینه یارلمش اولدیغی حالده باش وجسدینك انجق نصفلری بولنسان قتیل ایچون قسامه اولماز

١٤٤ مسئله

قسامه بنی آدمه مخصوصدر

بناء علیه بنی آدمك غیری حیواناتدن بری کندوسنده اثر اتلاف اولدیغی حالده هلاك اولمش بولنسه آنده قسامه جریان ایتمز

١٤٥ مسئله

قتيلك حر اولمسى شرطدكلدر

بناء عليه برقريه ويا محله ده كيمسه نك ملكى اوليان خالى محلده برآزادسز كوله ويا جاريه قتيل بولنسه مولاسنك طلبيله قسامه اجرا اولنور بعد اجراء القسامه من عليه القسامه اولان اهالى اوزرينه اول كوله ويا جاريه نك قيمتيله حكم اولنور

فقط قيمت ديت مقدارينه بالغ اولور ايسه قيمتك اون درهمى تنزيل ايديلور (نته كيم كتاب الدياتده كله جكدر)

١٤٦ مسئله

قاتلك معلوم اولمامسى شرطدر

بناء عليه قاتل بينه ويا اقرار ايله ثابت ويا خود قاتل كيم ايدوكى بين الناس معروف اولور ايسه اوصورتده قسامه لازم كلميوب قتلك موجب ومقتضاسى قاتل اوزرينه اجرا اولنمق لازم كلور

كذلك قتيلك انتحارى (يعنى كندو كندوبى قتل ايلديكى) معلوم ومعروف اولور ايسه اوصورتده دمى هدر اولوب قسامه وديت لازم كلمز

١٤٧ مسئله

برمحله وياخو برقريه اهاليسندن برينك ملك مخصوصى اولان برمحلده قتيل بولنسه قسامه وديت اول محلك مالكنه لازم كلور

يوقسه اول قريه ويا محله اهاليسنك عمومنه لازم كلمز

١٤٨ مسئله

ولى قتيلك دعواسى شرطدر

مثلا برقريه ده كيمسه نك ملكى اوليان محلده قتيل بولندقده قسامه نك اجراسنده ولى قتيلك مورثمى سز قتل ايتديكز ديو قريه اهاليسندن دعوى وطلب قسامه ايتمسى شرطدر

ولى قتيل بروجه مشروح دعوى ايتدكده حاكم طرفندن لدى السؤال اول قريه اهاليسى دخى قتلى انكار ايلدكلرى صورتده ايچلرندن ولى

قتيلك انتخاب واختيار ايلديكي اللي نفر كيمسه دن هر برينه مقتولي كندي قتل ايتمديكنه وقاتلني دخي بيلمديكنه حاكم طرفندن يمين تكليف اولنور

انلر دخي وجه مشروح اوزره يمين ايدرلر ايسه اهاليك جمله سي اوزرينه ديت ايله حكم اولنور

ايچلرنده يميندن نكول ايدن اولورايسه نظر اولنور

اكر ولي قتيل اهالئ قريه اوزرينه موجب قصاص اولان قتل ادعا ايتمش ايسه اوصورتده يميندن نكول ايدن شخص اوزرينه ديتله حكم اولنميوب بلكه يمين ويا قتلي اقرار ايدنجيه دكين حبس اولنور

واكر ولي قتيل اهالئ قريه اوزرينه موجب ديت اولان قتل ادعا ايتمش ايسه اوصورتده يميندن نكول ايدن شخص مجموع ديتله محكوم عليه اولور

١٤٩ مسئله

كندويه يمين تكليف اولنانلردن بري قاتلك كيم اولديغني بيلور ايسه اوصورتده يمين ايدركن معلومي اولان قاتلي استثنا ايدرك يمين ايدر شويله كه مدعينك مورثني بن قتل ايتمدم وفلاندن ماعدا قاتلني دخي بيلمم ديو يمين ايدر

١٥٠ مسئله

من عليه القسامه اللي نفردن نقصان اولور ايسه يمين ويريلان كيمسه لره اللي يمين تمام اولنجيه دكين تكرار اولنور

مثلا محل قتيل اولان برقريه ده اون نفردن زياده من عليه القسامه بولنماسه انلردن هر برينه بشر دفعه يمين ويريلور

١٥١ مسئله

اهاليدن صبيان ومجانين ونسوان ومعتوهين قسامه وديتده داخل اولمازلر

فقط بر قادینك كند و یه مخصوص ملكنده قتیل بولنور ایسه
اوصورتده آنك اوزرینه قسامه ودیت واردر

١٥٢ مسئله

قتیلك بولندیغی محل اهالیسی ایچنده قتیلك وارثی بولنسه قتیلك
وراثتدن محروم اولماز
مثلا برقریه‌ده كیمسه‌نك ملكی اولمیان خالی محلده بولنان قتیلك عاقل
و بالغ اولان اوغلی اول محله اهالیسندن بولنسه مجرد اول محله اهالیسندن
بولنمغله قتیلك میراثندن محروم اولماز

١٥٣ مسئله

برقریه اهالیسندن بعضیلری آخر دیارده غائب ایكن اول قریه‌ده قتیل
بولنوب قاتلی معلوم اولمامغله بعد اجراء القسامه اهالی اوزرینه دیته
حكم اولندقده نظر اولنور
اكر غائب اولنلرك اول قریه‌ده املاكی وار ایسه آنلره دخی دیتدن
حصه طرح اولنور
اكر املاكی یوق ایسه ویاخود اولوبده درونده بشقه‌لری ساكن
ایسه اوصورتلرده غائبلره دیتدن حصه طرح اولنماز

١٥٤ مسئله

بركیمسه‌نك ملكی اولان عقاره دیكری واضع الید ایكن اوراده
قتیل بولنسه قسامه ودیت واضع الید اوزرینه لازم كلور
یوقسه اول عقارك مالكی اوزرینه لازم كلمز
مثلا بركیمسه‌نك ملكی اولان برخانه‌ده دیكر كمسنه اجاره ویاخود عاریت
و یاخود غصب طریقیله ساكن ایكن اول خانه‌ده دیكر برشخص قتیل
اولدیغی حالده بولنوب قاتلی معلوم اولماسه قسامه ودیت اول خانه‌نك
واضع الید وساكنی اوزرینه لازم كلور
یوقسه مالكی اوزرینه لازم كلمز

شرح

بو مسئله ده امام اعظم ایله امامین بیننده اختلاف وقوعبولمشدر
امام اعظم قسامه ودیتك مالك اوزرینه لازم کلسنی وامامین واضع
الید وساکن اوزرینه لازم کلسنی رأی واجتهاد بیورمشلردر
لکن بو خصوصده امام ابی یوسف حضرتلرینك رأیی ناسه ارفق
ومصلحت عصره اوفق اولمغله آنك رأیله عمل اولنه دیو طقوز یوز اللی یدی
سنه‌سی ربیع الاول تاریخنده شیخ الاسلام اسبق ابو السعود افندی
مرحومك عرضی اوزرینه فرمان همایون صادر اولمشدر
بناء علیه ممالك محروسهٔ شاهانه ده بولنان بالجمله حکام خصوص
مذکورده امام ابی یوسف حضرتلرینك رأیله حکمه مأمور
اولوب امام اعظم حضرتلرینك رأیله حکمه مأذون اولمادقلرندن امام
اعظم حضرتلرینك رأیی موجبنجه حکم ایتسه‌لر نافذ اولماز
بنابرین بو مسئله ده امام ابی یوسف حضرتلرینك قولی اخذ
اولنمشدر

١٥٥ مسئله

بر کیمسه‌نك ملکی اولان عقارده دیکر کمسنه مستأجر و یاخود مستعیر و یا
غاصب اولدیغی حالده مستقلا ساکن ایکن اول کمسنه اوراده جریحا
مقتول بولنسه صاحب ملکه قسامه ودیت لازم کلز
کذلك انجق برزقاق قپوسنی مشتمل اولان خانه‌نك مثلا خارجیه طرفنده
صاحبی اقامت ایدوب داخلیه طرفنده دیکر کمسنه مستأجر و یا مستعیر
اولدیغی حالده مستقلا ساکن ایکن اول کمسنه داخلیه طرفنده جریحا
قتیل بولنسه خانه صاحبنه قسامه ودیت لازم کلز
کذا بر کیمسه دیکر کمسنه‌یی خانه سنده بکجی براقوب آخر دیاره
کتدکدنصکره بکجی اول خانه‌ده جریحا مقتول بولنوب قاتلی معلوم اولماسه
خانه صاحبنه قسامه ودیت لازم کلز

١٥٦ مسئله

ایکی قریه دن آواز ایشیدیلان و کیمسه نك ملکی اولمیان خالی بر محلده قتیل بولنوب قاتلی معلوم اولماسه اول قریه لردن قنغیسی قتیلك بولندیغی محله الك زیاده قریب ایسه قسامه و دیت آنك اهالیسنه لازم کلور

قریتین قربیتده مساوی اولور ایسه اوحالده قسامه و دیت ایکیسنك اهالیسنه لازم کلور

قریه ایکیدن زیاده اولدیغی صورتده دخی حکم بو منوال اوزره در

١٥٧ مسئله

برقاج محله یی مشتمل اولان بر قصبه نك کنارنده کیمسه نك ملکی اولمیان خالی محلده قتیل بولنوب قاتلی معلوم اولماسه قسامه و دیت قتیلك بولندیغی محله اقرب اولان محله اهالیسی اوزرینه لازم کلور

یوقسه اول قصبه نك عموم اهالیسی اوزرینه لازم کلمز

١٥٨ مسئله

قسامه و دیتك وجوبنده اعتبار حال جرحه در

یوقسه حال موته دکلدر

بناء علیه بر کیمسه بر قریه ده کیمسه نك ملکی اولمیان خالی برده جرح اولنوب بعده قریهٔ اخرایه نقل اولنه رق اوراده صاحب فراش اولوب قائمقدین قریهٔ اخراده متأثرا فوت اولوب جارحی معلوم اولماسه قسامه و دیت قریهٔ اولی اهالیسنه لازم کلور

یوقسه قریهٔ اخری اهالیسنه لازم کلمز

کذلك بر کیمسه بر قریه ایچنده کیمسه نك ملکی اولمیان خالی محلده مجروحا بولنوب بعده کندی خانه سنه نقل اولنه رق اوراده اول جرحدن متأثرا وفات ایدوب جارحی معلوم اولماسه اول قریه اهالیسنه قسامه و دیت لازم کلور

١٥٩ مسئله

بر خان اوطه لرینك برنده برقاچ کیمسه لر معا ساکن ایکن ایچلرندن بریسی اول اوطه ده قتیل بولنوب قاتلی معلوم اولماسه قسامه و دیت

انجق قتيلك اوطه رفيقلرينه لازم كلور

اول خانك سائر اوطه لرنده ساكن اولنلره نسنه لازم كلمز

١٦٠ مسئله

اراضى اميريه دن برتارلاده قتيل بولنوب قاتلى معلوم اولماسه اول تارلانك باطاپو متصرفنه قسامه وديت لازم كلمز

بلكه اول تارلادن صوت استماع اولنه بيله جك مرتبه قريب برمحله وياقريه وار ايسه قسامه وديت آنك اهاليسى اوزرينه لازم كلور

١٦١ مسئله

برقصبه محلاتندن سكان واهاليدن خالى خراب برمحله ده جريحا قتيل بولنوب قاتلى معلوم اولماسه اول محله يه متصل صوت استماع اولنور ديكر محلهٔ عامره اهاليسنه قسامه وديت لازم كلور

١٦٢ مسئله

برمحله ده كيمسه نك ملكى اولميان خالى يرده بولنان قتيلك ورثه سى مورثمزى سن قتل ايتدك ديو اول محله اهاليسندن اولميان برشخص معيندن دعوى ايتسه لر اول محله اهاليسندن قسامه وديت ساقط اولور بناء عليه اول محله اهاليسى ورثه نك مدعاسنه شهادت ايلسه لر قبول اولنور

شرح

بو مسئله مسائل مجتهد فيهادن اولوب امام اعظم حضرتلرينك عندنده صورت مذكوره ده اهالئ محله نك شهادتلرى قبول اولنماز اما امامينك عندنده قبول اولنور

وبو مسئله امامين قولى اوزره ترتيب ايدلمشدر

چونكه امامينك رأيى ناسه ارفق ومصلحت عصره اوفق ايدوكندن آنكله عمل اولنمق اوزره ارادهٔ سنيه استحصالى مجله جمعيت علميه سى بامذكره

مقام مشيخت عليايه افاده ايدوب مقام مشار اليهدن دخى عتبهٔ
دلوكانه يه لدى العرض امامين قوللريله عمل اولنمق اوزره بيك
ايكيوز طقسان اوچ سنه سى رمضان شريفك اوچنجى كونى ارادهٔ
سنيه شرفصادر اولمشدر

بو مسئله ده كتب فتاواده امام اعظم حضرتلرينك قول شريفى اخذ
اولنمشيكن بو رساله ده امامين حضرتينك قول شريفلرى اخذ
اولنمسنك سببى بودر

---

١٦٣ مسئله

برمحله ده كسنه نك ملكى اولميان خالى محلده بولنان قتيلك ورثه سى
مورثمزى سن قتل ايتدك ديو اول محله اهاليسندن برشخص معيندن
دعوى ايتسه لر اول محله نك سائر اهاليسندن قسامه وديت ساقط اولور
بوصورتده دخى سائر اهالئ محله ورثه نك مدعاسنه شهادت ايلسه لر
قبول اولنور

﴿ شرح ﴾

(امام اعظم حضرتلرندن ظاهر روايته كوره بوصورتده سائر
اهاليدن قسامه وديت ساقط اولمامق وبناء عليه سائر اهالينك شهادت
مذكوره لرى قبول اولنمامق ايسه ده لكن عبد الله بن مبارك حضرتلرى
امام مشار اليه حضرتلرندن بونك عكسنى روايت ايتمشدر
اشبو روايت اماميك رأينه موافق بولنمشدر
روايت ثانيه وقت وحاله اوفق اولمغله آنك موجبجه عمل اولنمق
اوزره ارادهٔ سنيه استحصالنى مجله جمعيت عليه سى بامذكره مقام
مشيخت عليايه افاده ايدوب مقام مشار اليهدن دخى لدى العرض
اولوجهله عمل اولنمق اوزره بيك ايكيوز طقسان اوچ سنه سى رمضان
شريفك اوچنجى كونى ارادهٔ سنيه شرفصادر اولمشدر

بو مسئله ده کتب فتاواده ظاهر روایت اخذ اولنمش ایکن بو رساله ده آنك خلافی اخذ اولنمسنك سببی بودر

١٦٤ مسئله

بر محله ویاقریه‌ده کمسنه نك ملکی اولمیان خالی یرده جریحاً قتیل بولنان آدمك ورثه سی اول محله ویاقریه اهالیسنه قسامه ایتدرمك استدکارنده اهالی اول آدمی فلان شخص قتل ایتمشیدی دیو دعوی واقامهٔ شهود ایلسه‌لر کرك او شخص اول محله ویاقریه اهالیسندن اولسون وکرك اولسون هر حالده اهالیدن قسامه ساقط اولور

فقط اقامه اولنان شهودلك اول محله ویاقریه اهالیسندن اولمسی جائز دکلدر

بناء علیه اهالی کندی ایچلرندن شهود اقامه ایلسه‌لر قبول اولنماز

شرح

(بو مسئله ایله ١٦٢ و ١٦٣ مسئله‌لر بیننده فرق واضحدر

(چونکه مسئلتین مذکورتینده شخص معینك قتل ایلدیکنی ادعا ایدن ولی قتیلدر بو مسئله ده ایسه کندی اوزرلرینه قسامه دعوی اولنان اهالیدر

بناء علیه بو مسئله ده اهالینك شهادتنك عدم قبولی متفق علیهدر)

١٦٥ مسئله

برقاچ کیمسه‌لرك بینلرنده متفاوتاً مشترك اولان برملك محلده قتیل بولنسه قسامه اجرا اولندقدنصکره دیت اول کیمسه‌لرك اوزرینه عدد رؤسلرینه کوره یعنی سویاً حکم اولنور

بو قسمه اول ملکدن حصه‌لری نسبتنده متفاوتاً حکم اولنماز

مثلا برملك بغچه‌نك ثلثنه بر کیمسه وثلثانه دیکر کمسنه مالکلر ایکن اول بغچه ده قتیل بولنسه بعد اجراء القسامه دیت آنلرك اوزرینه

نصفیت اوزره حکم اولنور

یوقسه اول بغچه‌دن حصه‌لری نسبتنده ثلث وثلثان وجهله حکم اولنماز

١٦٦ مسئله

برکیمسه‌نك ملکی اولان برمحلی آخره بیع ایدوب فقط هنوز مشتری یه تسلیم ایتمکسزین اول محلده قتیل بولنسه قسامه ودیت بایع اوزرینه لازم کلور

یوقسه مشتری اوزرینه لازم کلمز (١٥٤ مسئله‌یه مراجعت اولنه)

١٦٧ مسئله

برقریه ویامحله‌ده کیمسه‌نك ملکی اولمیان خالی محلده قتیل بولنوب قاتلی معلوم اولمامغله قسامه اجرا اولندقده کرك غنی اولسون وکرك فقیر اولسون اول قریه ویامحله اهالیسی اوزرینه دیت مساوات اوزره حکم اولنور

یوقسه برکیمسه غنی اولدیغیچون اکا فقیردن زیاده دیتدن حصه حکم ایدیله‌مز

١٦٨ مسئله

برمحلده قسامه‌یی موجب اولور صورتده بولنان قتیلك وارث معروفی اولمادیغی حالده امین بیت المال من علیه القسامه‌یه قسامه ایتدیروب بیت المال ایچون دیت اله بیلور

١٦٩ مسئله

انهار کبیره وطرق عظیمه وعمومی اولان کوپری وحبسخانه‌لرده قتیل بولنوب قاتلی معلوم اولماسه قسامه لازم کلمز

(چونکه افراد اهالی بومقوله محلارك حفظ وتدبیرینه مالك دکلدر) بلکه بوصورتده بیت المالدن ورثهٔ قتیله دیت ویریلور

١٧٠ مسئله

برکیمسه برقریه ویامحله اورته‌سنده مجروح اولدقده اول قریه ویامحله اهالیسیله دم ودیته متعلق دعوی ونزاعم یوقدر دیدکدنصکره اول

جرحدن متأثرا وفات ایدوب جارحی معلوم اولماسه نظر اولنور اکر اول قریه و یا محله اهالیسی قوم محصور (یعنی یوز نفردن زیاده دکل) ایسه مجروحك ورثه‌سی اهالیدن قسامه ودیت طلب ایده‌مزلر واکر اهالی قوم غیرمحصور (یعنی یوز نفردن زیاده) ایسه اوصورتده قسامه و دیت طلب ایده بیلورلر

﴿ مسائل شتی ﴾

١٧١ مسئله

برکیمسه دیکر کمسنه اوزرینه قتل قصدیله تشهیر سلاح ایدوبده او کیمسه نك قتلندن بشقه برصورتله تخلیص نفس ممکن اولماسه انك قتلی مباحدر

یعنی بو مقوله قتلندوکی قاتله قصاص و دیت و تعزیردن هیچ بریسی لازم کلمز

اما قتلدن بشقه برصورتله تخلیص نفس ممکن ایسه اوصورتده قتل مباح دکلدر

مثلا برکیمسه دیکر کمسنه اوزرینه قتل قصدیله تشهیر سلاح ایتدکده یقین برمحلده جماعت کثیره اولوب اوکمسنه صیحه وفریاد ایتدیکی تقدیرجه اول جماعت یتشوب آنی قتلدن خلاص ایده‌جکلری مقرر ومتیقن ایکن صیحه وفریاد ایتمیوبده اوکیمسه‌یی آلت جارحه ایله قتل ایلسه قصاص لازم کلور

کذلك برکیمسه دیکر کمسنه‌یه جبرا زنا و یالواطه ایتمك استیوبده قتلدن ماعدا برطریق ایله عرضنی محافظه ممکن اولماسه او کیمسه نك قتلی مباحدر

اما قتلدن بشقه برطریق ایله عرضنی محافظه ممکن ایسه اوصورتده قتل مباح دکلدر

كذا بر كيمسه ديكر كمسه‌نك اون درهم كموش قيمتندن دون اولميان برمالنى جبرا المق مراد ايدوبده او كيمسه‌يى قتلدن بشقه برصورت ايله تخليص مال ممكن اولماسه انك قتلى مباحدر

اما قتلدن بشقه برصورتله تخليص مال ممكن ايسه اوحالده قتل مباح دكلدر

۱۷۲ مسئله

كيجه وقتى بركيمسه‌نك خانه‌سنه سارق كيروب بعض ادوالنى سرقت ايدرك چيقوب كيدركن او كيمسه آنك اردندن يتشوب قتلدن بشقه برصورتله مال مسروقى آنك يدندن المق ممكن اولماغله او كيمسه سارقى قتل ايلسه كندوسنه برشى لازم كلمز

فقط مال مسروقك لا اقل اون درهم كموش قيمتندن دون اولمامسى شرطدر

اما مال مسروقى بشقه برصورتله استرداد ممكن اولوبده او كيمسه اول صورتك اجراسنه تشبث اتميه‌رك سارقى قتل ايلسه نظر اولنور اكر سارقى آلت جارحه ايله قتل اتمش ايسه قصاص واكر آلت غير جارحه ايله قتل اتمش ايسه ديت لازم كلور

۱۷۳ مسئله

بركيمسه زوجه‌سى وقزى وقزقرنداشى كبى محارمندن برينى بالطوع والرضا برشخص ايله زنا ايدرلركن كوروبده غضبى فوران ايدرك درعقب زانى ومزنيه‌يى قتل ايلسه قاتله نسنه لازم كلمز

۱۷۴ مسئله

بركيمسه كندى منزلنده ديكر كمسنه‌يى قتل ايتدكده اوكمسنه‌يى محارمندن بريله زنا ايدركن كوروب فوران غضب حالنده آنى قتل ايتدم ياخود اول كمسنه مالمى سرقت قصديله خانه‌مه دخول ايتدى بشقه برصورتله دفع ممكن اولماديغندن مالمى تخليص ايچون قتل ايتدم ديسه مقتول حياتنده اويولده سوء احوال ايله موصوف اولوبده ظاهر حال خانه صاحبنك ادعاسنه مساعد اولديغى تقديرجه خانه صاحبى بلابينه يمينيله تصديق اولنوب اكا تعرض ممنوعدر

١٧٥ مسئله

بر کیمسه دیکر کمسنه اوزرینه تشهیر سلاح ایدوب فقط آنی قتل ایتمیه‌رك دونوب کیدرکن او کمسنه آنك آردندن یتشوب آنی عمدا آلت جارحه ایله قتل ایلسه قاتله قصاص لازم کلور

١٧٦ مسئله

برصبی بر کیمسه اوزرینه تشهیر سلاح ایدوبده مشهور علیه عمدا آنی قتل ایلسه دیت لازم کلور

مجنون بو حکمده صبی کبیدر

١٧٧ مسئله

جانینك صباوتی مانع تعزیر دکلدر

بناء علیه برصبی ممیزدن عن قصد برجنایت صدور ایتسه تعزیر اولنور

١٧٨ مسئله

بر کیمسه نفسندن تعبیره مقتدر اولمیان برصبی‌یی ولیسنك اذنی اولمادیغی حالده برمحله کوتوروبده صبی اوراده کندوسندن تحفظ واحتراز ممکن اولمیان بر سببله وفات ایتسه او کیمسه‌یه دیت لازم کلز

فقط تعزیره مستحق اولور

صبینك فجأة ویاخود حما به طوتیله‌رق وفات ایتمسی کبی

اما صبی قتل اولنمق ویاخود دکزده ویانهرده بوغلمق ویاخود حیه صوقمق ویاخود یرتیجی حیواناتدن بری پاره‌لمك ویاخود اوزرینه بر دیوار ییقلق ویاخود دیوار وجبل کبی یوکسك برمحلدن دوشمك کبی کندوسندن تحفظ واحتراز ممکن اولان بر سببله صبینك وفاتی وقوعبولور ایسه اوصورتده اول کیمسه صبینك دیتنی ضامن اولور

فقط صبی کندو کندوینی قتل ایدر ایسه اوحالده دیت لازم کلز

١٧٩ مسئله

ایکی اوچ یاشنده اولوب والده‌سنك حضانه‌سنده اولان صبی‌یی والده سی براوطه ایچنده یالکز براقوب کندوسی دیکر محله کتمکله صبی کندو لکندن

آتشه دوشوب محترقا وفات ایتسه والده سنه دیت لازم كلور

١٨٠ مسئله

بر كیمسه نك مملوكی اولان شخص آخر كمسنه یی موجب دیت اولان قتل ایله قتل ایلسه مولاسی مخیردر

دیلرسه اول مملوكی مقتولك ورثه سنه دفع وتسلیم ایدر و بو صورتده ورثهٔ قتیل اكا مالك اولور

و دیلرسه اومملوكی ویرمیوب ورثه یه مقتولك دیتنی ویرر

مولی مملوكك ورثه یه دفعنی اختیار ایتدكده ورثه مملوكی الیوب مقتولك دیتنی استرز دیه من

١٨١ مسئله

بر كیمسه بر دیوار بنا ایتدكده اول دیواری واهی ومائل انهدام اوله رق بنا ایدوب بعده اول دیوار بر یسنك اوزرینه ییقلوبده آنی تلف ایلسه دیواری بنا ایدن كیمسه آنك دیتنی ضامن اولور

بونده تقدم شرط دكلدر

چونكه تقدمك شرط اولمسی ابتدا صاغلم بنا اولنوب بعده صكره دن مائل انهدام اولان دیوار حقنده در

١٨٢ مسئله

بر دیوار طریق عامه ییقلوبده انقاضندن عمومه ضرر اولمق احتمالی اولمغله اول انقاضی رفع ایله دیو دیوار صاحبنه تقدم وتنبیه اولنمشیكن رفع ایده جك قدر بر مدت مرور ایتمش اولدیغی حالده رفع ایتمیوب اول انقاضدن قضارا بر انسان تلف اولسه صاحبنه اول انسانك دیتی لازم كلور

١٨٣ مسئله

ایكی پهلوان بر بر یله كوله شوركن بریسی دیكرینی من غیر جرح ضرب و یاخود یره چارپمسندن ناشی وفات ایتسه او بریسی آنك دیتنی ضامن اولور

١٨٤ مسئله
بر كيمسه قتل اولندقده ديكر كمسنه بن انى آلت جارحه ايله عمدا قتل ايتدم ديو اقرار ايتدكدنصكره او كمسنه دونوب بن آخر شخصى ضرب ايتمك مراد ايتمشيدم آلت جارحه خطاء اول كيمسه يه اصابت ايتدى ديسه او كمسنه نك بو كلامنه اعتبار والتفات اولنميوب اقرار مشروحنه بناء ورثهٔ قتيل انى قصاص ايتديره بيلور

١٨٥ مسئله
بر كيمسه ديكر كمسنه يى موجب قصاص اولان قتل ايله قتل ايتدكدنصكره قاتلك قصاصيله حكم اولنمزدن مقدم مقتوللك حصرا وارثى اولان شخص اول قاتلى قصاصا قتل ايلسه قاتلك ورثه سى مورثلرينك اول كمسنه يى بروجه محرر قتل ايتديكنى معترف ايكن مجرد اول شخص آنى قبل الحكم قتل ايتدى ديو اول شخصى قصاص ايتديررز وياخود اندن ديت آلورز ديه مزلر

باب ثالث

(جنايت فيما دون النفسه دائر اولوب ايكى فصلى حاويدر)

فصل اول

(جرحك تقسيم واقسامنك تعريفى وبعض احكام ومسائلى بياننده در)

١٨٦ مسئله
جرح درت قسمدر اولكيسى عمد ايكنجيسى خطا اوچنجيسى خطا مجراسنه جارى دردنجيسى تسببا جرحدر
(جرح عمد) كرك آلت جارحه ايله وكرك آلت جارحه نك غيريسيله جرحى مشروع اولميان برآدمى قصدا جرح ايتمكدر

١٨٧ مسئله
(جرح خطا) قصده مقرون اولميدرق خطاء برانسانى جرح ايتمكدر

صید ظنیله برانسانه قورشون آتیلوبده اول انسانك جرح ایدلمسی کبی
١٧ مسئله ده قتل خطا حقنده بیان اولنان تفصیلات بونك حقنده دخی جاریدر

١٨٨ مسئله

(خطا مجراسنه جاری اولان جرح) غیر اختیاری برفعل ایله وقوعه کلان جرحدر

برکیمسه‌نك النده ویا ارقه سنده بولنان براغر نسنه اوکیمسه‌نك اختیاری اولمقسزین الندن ویا ارقه سندن اخر کمسنه اوزرینه دوشوبده اول کمسنه‌یی جرح ایتمسی کبی

١٨٩ مسئله

(تسببا جرح) برانسانك جرحنه سبب اولمقدر

شویله که برشیدن برانسانك علی جری العاده مجروح اولمسنه مؤدی اولان برفعلی احداث ایتمکدر

برکیمسه بلا اذن ولی الامر طریق عامه بر قویی حفر ایدوبده اوراپه قضارا برانسان دوشوبده مجروح اولمسی کبی

١٩٠ مسئله

مسائل آتیه‌ده بیان اولنه‌جغی وجهله مساوات وتماثل شرطیله مشروط اوله‌رق جرح عمد قصاصی موجب اولور

جرح عمددن ماعدا سنده اکر عضو مجروح بالکلیه قطع اولنمش ویاخود جرحدن ناشی عضو مجروحك کلیا منفعتی زائل اوله‌رق عملمانده اولمش ایسه اوصورتده دیتی موجب اولور

فقط ٢٢ مسئله‌نك فقرهٔ استثنائیه سنده تسببا قتلك دیتی موجب اولمسی حقنده بیان اولنان ایکی شرط تسببا جرحك دیتی موجب اولمسی حقنده دخی معتبردر

واکر جرح سببیله عضو مجروحك بالکلیه منفعتی زائل اولمیوب فقط ضعف طاری اولسه ویاخود یاره ایولشدکدنصکره مجروحده عیبی موجب

بر اثر جراحت باقی قالسه اوصورتده حکومت عدل لازم کلور
حکومت عدلك تعریفی کتاب الدیاتك مقدمه سنده‌که جکدر

١٩١ مسئله

جرح مجروحك موتنه مؤدی اولەرق قتله منقلب اولما دقجه جارح مجروحك میراثندن محروم اولماز
مثلا برکیمسه باباسنی جرح ایتدکدنصکره مجروح اول جرحدن تماميله صحت بولدقدنصکره حتف انفه (یعنی محضا اجلیله) وفات ایتسه جارح انك میراثندن محروم اولماز
اما جرح مجروحك موتنه مؤدی اولەرق قتله منقلب اولور ایسه اوصورتده آنده احکام قتل جریان ایده‌جکندن حرمان ارثی موجب اولور

١٩٢ مسئله

اعضانك قصاصنده بدلده مساوات شرطدر
بناء علیه ذکورایله اناث بیننده جروحده قصاص جاری اولماز
شویله که برارکك برقادینك ویابرقادین برارککك اعضاسندن برینی عمدا و بغیر حق جرح وقطع ایلسه جارحه قصاص لازم کلمز بلکه عضو مجروحك دیتی لازم کلور
کذلك صغیر ایله کبیر بیننده قصاص جاری اولماز
شویله که کبیر اولان برکیمسه صغیرك اعضاسندن برینی عمدا و بغیر حق جرح وقطع ایلسه جارحه قصاص لازم کلیوب دیت لازم کلور
کذا ذاتا سقیم و یاخود زائد اولان برعضوك جرح وقطعنده قصاص لازم کلمز
مثلا برکیمسه دیکرکمسنه‌نك چولاق اولان قولنی و یاخود طوپال اولان اياغنی ویاخود زائد اولان پارمغنی ویاخود صاغر اولان قولاغنی ویاخود چورك اولان دیشنی عمدا جرح و قطع ایلسه قصاص لازم کلمز بلکه صور مشروحه‌ده یادیت و یاحکومت عدل لازم کلور

كذلك حر ايله رقيق بيننده قصاص جاری اولماز

مثلا حر اولان بر شخص بر کوله و یا جاریه نك قولنی عمدا و بغیر حق تمام دیرسکندن جرح وقطع ایلسه اول شخصه قصاص لازم کلیوب اوکوله و یاجاریه نك نصف قیمتنی ضامن اولور

کذلك بر کوله و یا جاریه حر اولان بر کیمسه نك قولنی تمام دیرسکندن جرح وقطع ایلسه اول کوله و یاجاریه یه قصاص لازم کلمز

بلکه مولی مخیردر دیلرسه اول کوله و یاجاریه یی مجنی علیهه دفع وتسلیم ایدر ودیلرسه مجنی علیهه قولنك دیتنی ویروب جانی اولان کوله و یاجاریه یی الیقور

هم جانی و هم مجنی علیه رقیق اولدقلری صورتده دخی جنایت فیمادون النفسده قصاص یوقدر

١٩٣ مسئله

جنایت فیمادون النفسده جانی متعدد اولدیغی صورتده قصاص یوقدر

مثلا ایکی کیمسه معا بر شخصك عضوینی عمدا جرح وقطع ایلسه لر انلردن هیچ برینه قصاص لازم کلیوب ایکیسی برابر عضو مجروحك دیتنی ویررلر

١٩٤ مسئله

عمدا وقوع بولان برجنایتدن ناشی مجنی علیهك اعضاسندن بریسی بدندن منقطع و منفصل اولمیه رق بعینه قائم اولدیغی حالده انجق اول عضوك منفعت مقصوده سی بالکلیه زائل اولسه جانی یه قصاص لازم کلیوب اول عضوك دیتی لازم کلور

مثلا بر کیمسه دیکر کمسنه یی بغیر حق ضرب ایدوب بدنده انلدن ناشی اول کمسنه نك هیچ بر عضوی مقطوع و مجروح اولمیوب فقط قوهٔ باصره و یاقوهٔ سامعه و یاقوهٔ شامه و یاقوهٔ ذائقه و یاقوهٔ ناطقه سی و یا رجولیتی و یاتولیدی بالکلیه زائل اولسه دیت لازم کلور

اما منفعت مقصوده بالکلیه زائل اولمیوب ده اکا بر مقدار ضعف وخلل طاری اولور ایسه اوصورتده حکومت عدل لازم کلور

١٩٥ مسئله

اعضانك قصاصنده دخی مجروح جارحك جزئی اولماق شرطدر
بناء علیه بر كیمسه‌نك اعضا سندن برینی ابوین ویا اجداد وجداتندن
بریسی عمدا جرح وقطع ایلسه جارح قصاص اولنماز بلكه مجروحه
دیت ویرر

١٩٦ مسئله

اعضانك قصاصنده تماما وكاملا مماثلته رعایت اولنمق شرطدر
بناء علیه بروجه مشروح مماثلته رعایت ممكن اولمیان جروحده قصاص
یوقدر
مثلا بر كیمسه دیكر كمسنه‌نك صاغ قولنی بلا زیاده ولا نقصان تمام دیرسكندن
عمدا قطع ایلسه قصاصا قطع اولنه جق مقدارك تعیینی قابل اولمغله
مماثلته رعایت ممكن اولدیغندن قصاصك سائر شرائطی دخی موجود
اولدیغی حالده جارحك دخی صاغ قولی دیرسكندن قطع اولنه‌رق استیفاء
قصاص اولنه بیلور
اما تمام دیرسكندن قطع ایتمیوب ده برمقدار زیاده ویا نقصان قطع ایدرك
مماثلته رعایت ممكن اولماسه او صورتده قصاص لازم كلمیوب دیت
لازم كلور

١٩٧ مسئله

قتل عمد كبی جرح عمدده دخی عفو وابرا وصلح ایله قصاص ساقط اولور

١٩٨ مسئله

كرك قصاص وكرك دیتك وجوبنده جارحك اكراه معتبر ایله مكره
اولماسی شرطدر
بناء علیه بر كیمسه دیكر كمسنه یه فلان شخصی جرح ایله دیو اكراه معتبر
ایله اكراه واجبار اید وبده اول كمسنه دخی او شخصی مكرها جرح
ایلسه جارحه قصاص ودیتدن هیچ بریسی لازم كلمز
بلكه جرحك موجب ومقتضاسی مجبر اوزرینه اجرا اولنور
اكراه معتبرك شروطی ۷۱ مسئله‌ده تفصیلا بیان قلنمش اولمغله مسئله

مذکوره یه مراجعت اولنه

١٩٩ مسئله

برطرفده‌کی عضو ایچون دیکرطرفده اولان عضوقصاص اولنماز
مثلاصول قول ایچون صاغ قول و بالعکس صاغ قول ایچون صول قول
قصاص اولنماز

کذلك الت چکه ده‌کی برذیش ایچون اوست چکه ده اکا محاذی اولان
دیش قصاص اولنماز

و بالعکس اوست چکه ده کی دیش ایچون الت چکه ده اکا مقابل اولان
دیش قصاص اولنماز

٢٠٠ مسئله

برکیمسه دیکر کمسه نك کوزینی عمدا چیقارسه مماثلته رعایت ممکن
اولمادیغندن جانی‌یه قصاص لازم کلمیوب دیت لازم کلور

٢٠١ مسئله

عمدا قطع ایدیلان برعضولك پاره‌سی ایواشه‌رك نتیجه‌سی معلوم اولمدقچه
جارح قصاص اولنماز

(تنبیه)

بالاده بیان اولنان مسائلدن مستبان اولدیغی اوزره جنایت فیمادون
النفس غالب احوالده یادیت و یاحکومت عدلی موجب اولور
غایت نادر اوله‌رق بعض کره دخی قصاصی موجب اولور

٢٠٢ مسئله

مجروحك یاره سی تمامیله کسب التیام ایدوب اصلا اثرجراحت قالمامسه
جارحه دیت و یاخود حکومت عدل لازم کلمز
فقط مجروح اول جرحدن ناشی برمدت صاحب فراش و کسبدن عاجز
اوله‌رق طبیبه علاج و مداوات ایتدیرمش ایسه اول مدتده نفقه سی
و طبیبك اجرمثلی و صرف ایدیلان ادویه‌نك ثمن مثلی جارحدن
آله بیلور

٢٠٣ مسئله

بر کیمسه صغیرك دیشنی بغیرحق اخراج ایلسه فی الحال جانی او زرینه دیتله حکم اولنه مز

بلکه جانیدن کفیل النه رق برسنه کامله تأجیل اولنور

اکر سنه ختامنده اخراج ایدیلان دیشك یرنده اولکی کبی بردیش ظهور ایدر ایسه اوصورتده جانی یه دیت لازم کلز

واکر سنه ختامنده دیش ظهور ایتمز ایسه او صورتده جانی او زرینه دیتله حکم اولنور

سنه ختامندن اول صغیر وفات ایتدیکی حالده جانی یه دیت لازم کلز

٢٠٤ مسئله

بر کیمسه دیکر کمسنه نك اغزینه ضرب ایدوب بردیشینك نصفنی قیرمغله نصف باقیسی قرار وب انتفاع ممکن اولماسه او کیمسه اوزرینه دیشك تماما دیتی لازم کلور

٢٠٥ مسئله

بر کیمسه دیشجی یه بنم شو اغریان دیشمی اخراج ایله دیو بردیش تعیین ایدو بده دیشجی خطأ اول کیمسه نك بشقه بردیشنی اخراج ایلسه دیشجی یه اول دیشك دیتی لازم کلور

٢٠٦ مسئله

طرناق ایچون قصاص ودیت یوقدر

بناء علیه بر کیمسه دیکر کمسنه نك طرناغنی چیقاروبده اول طرناق یرینه دیکر طرناق بتماسه اول کیمسه یه حکومت عدل لازم کلور

طرناق عیبلی اوله رق بتمش ایسه اوصورتده دخی حکومت عدل لازم کلور

٢٠٧ مسئله

بر کیمسه دیکر کمسنه یی ضرب ایدوبده اندنناشی اول کمسنه نك قاصیغنی یاریلوب فتق علتنه مبتلی اولسه ضاربه حکومت عدل لازم کلور

٢٠٨ مسئله

بر کیمسه دیکر کمسنه نك (١٧١ و ١٧٢ مسئله لرده بیان و تفصیل اولندیغی وجهله) نفسنه و یا مال و یا عرضنه بغیر حق تعرض ایدوبده اول کیمسه نك جرحندن بشقه بر صورتله دفع تعرض ممکن اولمامغله متعرض علیه اول کیمسه یی جرح ایلسه کندو یه نسنه لازم کلمز

اما بشقه بر صورتله دفع تعرض ممکن ایکن اول صورتك اجراسنه تشبث ایتمیه رك اول کیمسه یی جرح ایلسه او صورتده جرحك موجبیله متعرض علیه مؤاخذه اولنور

کذلك بر کیمسه دیکر کمسنه نك النی اصیروبده او کسنه النی قورتارمق ایچون النی چکدکده اول کیمسه نك بر قاچ دیشی چیقسه او کیمسه یه نسنه لازم کلمز

٢٠٩ مسئله

بر کیمسه منکوحه سی اولمیان بر قزی ایتوب دوشورمکله اندن ناشی اول قزك بکارتی زائل اولسه اول کیمسه آنك مهر مثلنی ضامن اولور

فصل ثانی

(شجاج بیاننده در)

٢١٠ مسئله

شجه اون قسمدر

اولکیسی میمك ضمی وضادك کسریله موضحه در

موضحه شول یاره در که انده کمیك میدانه چیقوب کورینه

ایکنجیسی شینك کسریله هاشمه در

هاشمه اول یاره در که آنده کمیك قرلمش اوله

اوچنجیسی میمك ضمی و نونك فتحی و قافك تشدید و کسریله منقله در

منقله شول یاره در که انده کمیك قیرلمغله برابر یرندن اوینامش اوله

دردنجیسی همزه نك مدی و میمك فتح وتشدیدیله آمه درکه باش کیکنك ایچ طرفنده اصطلاح اطباده ام الدماغ تعبیر اولنان جلده واصل اولان یاره در

بشنجیسی رانك کسریله حارصه درکه انده دری یرتیلوب قان چیقمیه

آلتنجیسی میمك کسریله دامعه درکه انده قان چیقوب فقط کوزده کی یاش کبی موضع جراحتده بریکوب سیلان ایلمیه

یدنجیسی میمك کسریله دامیه درکه قان سیلان ایدن یاره در

سکزنجیسی ضادك کسریله باضعه درکه انده یالکز دری قطع اولنمش اوله

طقوزنجیسی میمك ضمی وتانك فتحی وحانك کسریله متلاحمه درکه انده دری ایله برابر ات دخی قطع اولنمش اوله

اونجیسی قرطاس وزننده سمحاق درکه انده کمیك اوزرنده کی زار کبی اینجه دری یه قدر یرتیلوب فقط اول دری یرتلمامش اوله

کتاب ثانی

(دیات حقنده اولوب بر مقدمه ایله ایکی بابی حاویدر)

مقدمه

(دیاته متعلق بعض اصطلاحات فقهیه بیاننده در)

۲۱۱ مسئله

دالك کسری و یانك فتح وتخفیفیله دیت جنایت فی النفسده مقتولك نفسنه بدل وجنایت فی مادون النفسده مجروحك جرح ایدیلان عضوینه بدل جانی اوزرینه لازم کلان مالدر جمعی دیات کلور

نفسك دیتنه (دیت کامله) وعضوك دیتنه همزه نك فتحی و رانك سکونیله ارش دخی اطلاق اولنور

۲۱۲ مسئله

درهم شرعی اون ذرت قیراط شرعیدن عبارتدر

۲۱۳ مسئله

قیراط شرعی بش عدد متوسط ارپه اغرلغندن عبارتدر

۲۱۴ مسئله

دینار اون درهم شرعی سیم خالص قیمتنده اولان التوندر

۲۱۵ مسئله

میمك فتحیله ابن مخاض ایکی یاشنه کیرن ارکك دوه در

۲۱۶ مسئله

بنت مخاض ایکی یاشنه کیرن دیشی دوه در

۲۱۷ مسئله

لامك فتحی وبانك ضم ومدیله بنت لبون اوچ یاشنه کیرن دیشی دوه در

۲۱۸ مسئله

حاء مهمله نك کسری وقافك تشدید وفتحیله حقه درت یاشنه کیرن دیشی دوه در

۲۱۹ مسئله

جیمك وذالك فتحیله جذعه بش یاشنه کیرن دیشی دوه در

۲۲۰ مسئله

حکومت عدل بعد البرأ کندوده عیبی موجب براثر قلان مجروح مملوك فرض اولنه رق برکره اول اثردن سالم اولدیغی حالده و برکره ده اول اثرله معیب اولدیغی حالده اهل وقوف معرفتیله کندویه قیمت تقدیر اولنوب بو ایکی قیمت بیننده کی تفاوت ونقصان سالما قیمتك قاچده بری ایسه اونسبتده دیتك مقداری حکومت عدلدر
مثلا مجروحك اول اثردن سالم اولدیغی حالده قیمتی اون بیك غروش واول اثرله معیب اولدیغی حالده قیمتی سکز بیك غروش اولدیغی اهل وقوف طرفندن اخبار اولنسه بو ایکی قیمت بیننده تفاوت اولان

ایکی بیك غروش سالما قیمتی اولان اونبیك غروشك خمسی اولمغله بو صورتده دیتك خمسی حکومت عدلدر .

کذلك مجروحك اول اثر کندوده موجود اولمادیغی حالده قیمتی اونبیك واول اثر موجود اولدیغی حالده قیمتی طقوز بیك غروش اولدیغی اهل وقوف بیان ایلسه اشبو ایکی قیمت بیننده تفاوت اولان بیك غروش سالما قیمتی اولان اونبیك غروشك عشری اولمغله بو تقدیرجه دیتك عشری حکومت عدلدر .

کذا مجروحك کندوده اول اثر موجود اولمیه رق قیمتی یکرمی بیك غروش واول اثر موجود اوله رق قیمتی اونبیك غروش اولدیغی اهل وقوفك اخبار یله تحقق ایتدیکی حالده اشبو ایکی قیمت بیننده تفاوت اولان اونبیك غروش سالما قیمتك نصفی اولمغله شو حالده دیتك نصفی حکومت عدلدر .

کذلك مجروحك اول اثر سز قیمتی یکرمی بیك واول اثر له قیمتی اون بشبیك غروش تقدیر اولنسه قیمتین مذکورتین بیننده اولان تفاوت که بشبیك غروشدر سالما قیمتك ربعی اولمغله بو حالده دیتك ربعی حکومت عدلدر

باب اول

(نفسك دیاتی حقنده در)

٢٢١ مسئله

دیت اوچ نوع مالدن ادا اولنور

اولکیسی کموش ایکنجیسی التون اوچنجیسی دوه در

٢٢٢ مسئله

ذکوردن اولان کیمسه نك کموشدن دیتی اون بیك درهم شرعیدر

التوندن بیك دینار در

دوه دن یوز دوه در

قتل خطاده بویوزدوه نك يكرميسى ابن مخاض و يكرميسى بنت مخاض ويكرميسى بنت لبون ويكرميسى حقه‌دن ويكرميسى جذعه‌دن ويريلور شبه عمدده ابن مخاضك ماعداسى اولان درت نوعك هر برندن يكرمى بشر دوه ويريلور

٢٢٣ مسئله

اناثك ديتى ذكورك ديتنك نصفيدر

يعنى بر قادينك كوشه‌دن ديتى بشبيك درهم شرعى واتوندن بشيوز دينار ودوه‌دن اللى دوه‌در

يسر وسهو اتمه مبنى من القديم ممالك عثمانيه‌ده ديتك كوشه‌دن حكم واداسى متعامل ومتعارف اولمشدر

٢٢٤ مسئله

ديت خالص اولان كوشه‌دن ادا اولنور خالصى غشنه مقدارا غالب اولان كوش خالص حكمنده اولديغندن اندن دخى وزنا ديت ادا اولنه‌بيلور

فى زماننا يكرمى غروشه رايج اولان سيم مجيديه (سكسان اوچ عيارنده اولديغى جهتله بونك) خالصى مقدارا غشنه غالب اولديغندن ديتك اندن وزنا ايفاسى جائزدر

قيمجه سيم مجيديه‌يه معادل اولان سائر مسكوكات متد اوله‌دن ديتك اداسى انجق طرفينك رضا وموافقتلرى حالنده جائز اوله‌بيلور

طرفينك رضا وموافقتلرى اولماديغى تقديرده جائز اوله‌مز

مثلا ذكوردن اولان بركيسه نك سيم مجيديه‌دن ديت كامله سى بيك اوچيوز اوتوز اوچ عدد وبرچاريك وبرغروشلق وبريكرمى پاره‌لك يعنى يكرمى التى بيك التيوز التمش التى غروش يكرمى پاره‌دن عبارت اولمغله حاكم دخى اولوجهله ديتك اداسيله قاتل اوزرينه حكم ايتدكدنصكره ورثهٔ قتيلك انجق مجيديه اوله‌رق مبلغ محكوم بهى قاتلدن مطالبه‌يه حق وصلاحيتى واردر

قاتل مبلغ مزبوری سیم مجیدیه اوله رق و رثهٔ قتیله ادا ایدرکن ورثه المیوب قیمجه مبلغ مزبوره معادل اولانشو قدر مجیدیه التونی و یر دیو قاتله جبر ایده مزلر

کذلك صورت مذکوره ده و رثهٔ قتیل مبلغ محکوم بهی سیم مجیدیه اوله رق قاتلدن مطالبه ایتدکلرنده قاتل مجیدیه و نرمیوب مثلا قیمت حقیقیه سیله مبلغ مزبوره معادل شو قدر عدد متالك و یریرم دیه مز

۲۲۵ مسئله

فی زماننا بش غروشه رایج اولان التیلغك غشی خالصنه مقدارا غالب اولدیغندن دیتك آندن و زنا اعطاسی جائز اوله مز

۲۲۶ مسئله

دیت سنین ثلثه ده تقاسیط ثلثه ایله ادا اولنور

شویله كه وقت حکمدن اعتبارا سنهٔ اولی ختامنده دیتك برثلثی وسنهٔ ثانیه ختامنده دیکرثلثی وسنهٔ ثالثه ختامنده آخر ثلثی ادا اولنور

۲۲۷ مسئله

دیت واحده برقاچ قاتله منقسم اوله رق لازم کلسه قاتللردن هر بری کندو حصه سنی بروجه مشروح تقاسیط ثلثه ایله ادا ایدر

مثلا درت کیمسه برشخصی معا وخطأ قتل ایتدکده قاتللردن هر بری کندویه لازم کلان ربع دیتك ثلثنی اولکی سنه وثلث آخرینی ایکنجی سنه وثلث دیکرینی اوچنجی سنه ختامنده ادا ایدر

کذلك من علیه القسامه اولان قریه و یا محله اهالیسندن هر بری دیتدن کندویه اصابت ایدن حصه یی سنین ثلثه ده تقاسیط ثلثه ایله ادا ایدر

۲۲۸ مسئله

رقیقك (یعنی ازاد سز کوله و یاجاریه نك) دیتی قیمتیدر

فقط رقیقك قیمتی حرك دیتی مقدارینه بالغ اولور ایسه او صورتده قیمتدن اون درهم تنزیل ایدیلور

مثلا موجب دیت اولان قتل ایله مقتول اولان کوله نك قیمتی اون بیك درهم شرعی کموش اولسه او صورتده اون درهم کموش تنزیل ایدیله رك اول کوله نك مولاسنه قاتلك طقوز بیك طقوز یوز طقسان درهم کموش ویرمسی لازم کلور

۲۲۹ مسئله

کندی اوزرینه دیت واجب اولان قاتل ورثهٔ قتیله دیتی ادا ایتمکسزین وفات ایدر ایسه دیون سائره سی کبی دیتك ترکه سندن ایفاسی لازم کلوز

۲۳۰ مسئله

مقتولك دیتی اموال سائره سی کبیدر شویله که مقتولك دیتندن دیونی ادا و وصایاسی تنفیذ و باقیسی بین الورثه تقسیم اولنور

۲۳۱ مسئله

ولی قتیل قاتل عامد ایله بر بدل معین اوزرینه مصالحه اولوبده بدل صلح تأجیل اولنمامش ایسه فی الحال بدل صلحك اداسی لازم کلور

اکر بدل صلح تأجیل اولنمش ایسه معین اولان اجلك حلولنده اداسی لازم کلور

﴿ باب ثانی ﴾

(اعضانك ارش و دیتی حقنده در)

۲۳۲ مسئله

ال ایاق بورون قولاق دوداق کوز قاش قادینلرك ممه لری و ممه باشلری کبی بدن انسانده جفت اولان اعضانك هرجفتنك ارشی دیت کامله یعنی نفسك تمام دیتیدر

یالکز برتکینك ارشی دیت کامله نك نصفیدر

رجالك ممدلرینك ارشی اولمیوب انلرده حکومت عدل واردر
مثلا ذکوردن اولان برکیمسه‌نك ایکی قولاغنك ارشی اون بیك درهم
کموش اولوب یالکز برقولاغنك ارشی بشبیك درهم کموشدر
کذلك اناثدن اولان برکیمسه‌نك ایکی قولاغنك ارشی بشبیك درهم
اولوب یالکز برقولاغنك ارشی ایکی بیك بشیوز درهمدن عبارتدر

۲۳۳ مسئله

کرپك وکوز قپاقلری کبی عددی درت اولان اعضانك دردینك
ارشی دیت کامله وهر برعددینك ارشی دیت کامله‌نك ربعیدر

۲۳۴ مسئله

بردیشك ارشی دیت کامله‌نك عشرینك نصفیدر
شویله که ذکوردن اولان آدمك بردیشینك ارشی بشیوز واناثدن
اولان آدمك بردیشینك ارشی ایکیوز اللی درهم کموشدن عبارتدر

۲۳۵ مسئله

کرك ال وکرك ایاقدن هرپارمغك ارشی دیت کامله‌نك عشریدر
یعنی ذکوردن اولان کیمسه‌نك برپارمغنك ارشی بیك واناثدن اولان
کیمسه‌نك بشیوز درهم کموشدر

۲۳۶ مسئله

اوچ مفصلی اولان پارمقلرك هربرمفصلنك ارشی برپارمغك
ارشنك ثلثیدر

۲۳۷ مسئله

ایکی مفصلی اولان پارمقلرك هرمفصلنك ارشی برپارمغك ارشنك
نصفیدر
نصف مفصل ایچون حکومت عدل لازم کلور

۲۳۸ مسئله

لسانك ارشی دیت کامله در

يعنى رجلك لسانك ارشى اون بيك مرأه‌نك بشبيك درهم كموشدر

٢٣٩ مسئله

عقلك ارشى ديت كامله در

مثلا بر كيمسه ديكر كمسنه نك عقلنى ازاله ايدر برجنايتده بولنوبده اوكمسنه اندنناشى مجنون اولسه جانى اوزرينه اوكمسنه‌نك تماماديتى لازم كلور يعنى كندويه جنت عارض اولان شخص ذكوردن ايسه اون بيك اناثدن ايسه بشبيك درهم كموش لازم كلور

٢٤٠ مسئله

بر كيمسه ديكر كمسنه‌نك ارقه‌سنه وياقارننه ضرب ايدوبده اندنناشى اوكمسنه بولنى امساك ايده ميوب سلس البول علتنه مبتلى اولسه ضاربه اوكمسنه‌نك ديت كامله سنى ويرمك لازم كلور

٢٤١ مسئله

شجهٔ موضحه‌ده شاج اوزرينه ديتك عشرينك نصفى لازم كلور شويله كه مشجوج ذكوردن ايسه بشيوز اناثدن ايسه ايكيوز اللى درهم كموش لازم كلور

٢٤٢ مسئله

هاشمه ده ديتك عشرى لازم كلور

شويله كه مشجوج ذكوردن ايسه بيك اناثدن ايسه بشيوز درهم كموش لازم كلور

٢٤٣ مسئله

منقله ده ديتك عشريله عشرينك نصفى لازم كلور

يعنى مشجوج ذكوردن ايسه بيك بشيوز اناثدن ايسه يديوز اللى درهم كموش لازم كلور

٢٤٤ مسئله

آمه ده ديت كامله نك ثلثى لازم كلور

٢٤٥ مسئله

حارصه ودامعه ودامیه وباضعه ومتلاحمه وسمحاقك هر برنده حکومت عدل لازم کلور

٢٤٦ مسئله

بروجه بالا شجاجده ارش وحکومت عدلك لزومی بعد البرأ شجك عیبی موجب براثری قالدیغی صورتده در

اما بعد البرأ شجك عیبی موجب براثری قالمز ایسه اوصورتده ارش وحکومت عدل لازم کلمز

٢٤٧ مسئله

جنایت فیما دون النفسده جانی یه لازم کلان ارشك مقداری دیت کامله نك ثلثنی تجاوز ایتمز ایسه اوصورتده ارش برسنه ختامنده ادا اولنمق اوزره جانی اوزرینه مؤجلا حکم اولنور

واکر ارشك مقداری دیت کامله نك ثلثی اوزرینه زائد اولور ایسه ثلث مقداری سنهٔ اولی ختامنده وزائد اولان مقداری سنهٔ ثانیه ختامنده ادا اولنمق اوزره حکم اولنور

واکر ارشك مقداری دیت کامله نك ثلثانی اوزرینه زائد اولور ایسه ایکی ثلثی برسنه‌دن ایکی سنه ختامنده وزائد اولان مقداری اوچنجی سنه ختامنده ادا اولنمق اوزره حکم اولنور

تمت الرسالة بعون الله الملك الوهاب

(۸۰ مسئله زبرنده وعد ایدیلان مخطره دَر)

قاتل عامدك قصاصیله حاکم طرفندن حکم ایدلدکدنصکره اصولی وجهله اعلامی تنظیم اولنوب باب عالی یه تقدیم واورادن دخی اعلامك صك وسبکی تدقیق ایدلمك اوزره باب والای فتواپناهی یه ارسال اولنه‌رق فتواخانهٔ جلیله ده اعلام تدقیق ومقتضاسی ظهر اعلامه تحشیه وتمهیر ایدلدکدنصکره باب عالی یه اعاده اولنور اعلامك موافق اصول اولدیغی جانب جلیل فتواخانه‌دن تصدیق اولنه‌رق قصاصك اجراسی کوسترلمش ایسه کیفیت عتبهٔ جناب ملوکانه یه عرض وقصاصك اجراسی بابنده ارادهٔ سنیه استحصال وموجبجه دیوان همایون قلمندن برقطعه فرمان عالیشان تسطیر اولندقدنصکره قاتلك قصاصی اجرا اولنمق من القدیم دولتجه اصول وقاعده اتخاذ اولنمشدر .

(بلا بینه مضمونیله عمل و حکم جائز اوله بیله جك صورتده سندات شرعیه نك تنظیمنه دائر بوندن اقدم طرف عاجزیدن قلمه النوب مجله جمعیت علمیه سنك تصدیق ومقام سامئ جناب مشیختپنا هینك عرضی اوزرینه مرعیت احکامنه ارادهٔ سنیهٔ جناب پادشاهی شرفتعلق ایدن تعلیمات سنیه لایحه سنه مؤخرا جمعیت مذکوره معرفتیله بعض فقره‌لر علاوه قلنمش اولمغله هر علاوه متعلق اولدیغی ماده ذیلنه درج ایدیله رك لایحهٔ مذکوره بروجه آتی تحریر اولنور

برنجی ماده بر استدعا محکمه یه حواله اولنوب طرفین محکمه یه کلد کلرنده کرك مدعی و کرك مدعی علیهك شخصی محکمه جه مجهول بولندیغی و اقامه اولنان دعوی کندی دعوالری اولدیغنه دلالت ایدر یدلرنده اوراق معتبره بولنمدیغی و یاخود دعواده همان یکدیکرینی تصدیق ایدرك بر صنیعه شائبه سی حس اولندیغی تقدیرجه شخصلرینی واسم وشهرتیله صنعت و مأموریت ومحل اقامتلرینی تعریف ایچون محله لری مختارلرندن ویاخود تابع اولدقلر اصناف کتخداسندن و یا آمر و ضابطلرندن ومنسوب اولدقلری دوائر ورؤسا طرفلرندن برقطعه علموخبر کتوردیله جکدر

ایکنجی ماده وکالت تسجیلنه مخصوص اولمق اوزره محکمه ده برجریده طوتیله جقدر طرفیندن بری تسجیل وکالت ایده جك اولدقده نصورتله وکیلی توکیل ایتدیکنی حاکم و یانائبی حضورنده تقریر ایدوب تقریری عینیله تسجیل جریده سنه یازیلوب کندو سنه امضا وتمهیر ایتدیریله جك و اکر کندوسنك یازوسی یوق ایسه انك امر وانتخابیله دیکری تحریر ایدوب زیرینی کندی مهری و یااشارت مخصوصه سیله تصدیق ایتدکدن صکره تقریر وکالت حاکم و یانائبدن

قنغیسی حضورنده وقوعبولمش ایسه اولدخی امضا وتمهیر ایده جکدر و حین تسجیلده موکلك باباو ددهسنك اسمی دخی سؤال اولنهرق جریدهیه قید اولنهجقدر

اوچنجی ماده ماده‌ٔ آنفه ده بیان اولندیغی وجهله برمحکمه‌نك حاکم و باناٸبی حضورنده وکالت تسجیل وجریده‌ٔ مخصوصه سنه تحریر اولندقدنصکره محاکمه ختام بولمقسزین اول حاکمك عزل و یاوفاتی وقوع بولدیغی تقدیرجه موکل تکرار حاکم لاحق حضورنده تسجیل وکالته محتاج اولمیوب جریده‌ده مسطور اولان قیدموجبنجه حاکم لاحق خصم مواجهه سنده وکیلك وکالتیله حکم ایدوب مرافعه‌یی رؤیت واستماع ایده بیلور

دردنجی ماده ضبط دعوی موقعنده ضبط کاتبی طرفینك افاده‌لرینی کمال مرتبه دقتله استماع وتأیید مدعا ضمننده ابراز ایده جکاری اوراق وسنداتی لایقیله مطالعه ایتدکدنصکره طرفینك اسم وشهرت ومحل اقامتلری وشخصلری تعریف اولنمش ایسه معرفلرینك اسم و شهرت و صورت افاده لرینی وابراز اولنان سندات واوراقك خلاصه لرینی عادی ورقه اوزرینه ضبط وتحریر ایده جکدر

بشنجی ماده ماده‌ٔ آنفه‌ده بیان اولنان ضبط دعوی طرفینك اکلایه بیله جکی آچیق برعباره ایله یازیله جقدر

آلتنجی ماده دعوی ضبط اولندقدنصکره ضبط کاتبی طرفین ایله برابر مستشاری اولان محکمه لرده مستشار حضورینه مستشاری اولمیان محکمه لرده حاکم و یاناٸبی حضورینه کیروب ضبطی قراٸت ایدر وبعدالقراٸه صورت ضبط طرفینك افاده‌لرینه موافق اولوب اولمدیغی مستشار ویاحاکم و یاناٸبی آیرو آیرو طرفیندن سؤال ایلر طرفیندن

هر بری صورت ضبطك افادەسنه موافق اولدیغنی تصدیق ایدر ایسه درحال واكر تصدیق ایتمیو بده ضبطده برسهو ویانقصان وقوعندن ویاخود محاكمه جه لزومی اولان بعض شیلرك سؤال وجوابی ضبط وتحریر اولنمامسندن طولایی ضبطك تصحیحنه لزوم كوریلور ایسه تصحیح ایدلدكدن صكره محكمه یه مخصوص اولان ضبط جریده سنه قید اولنه رق زیری طرفینه امضا وتمهیر ایتدیریله جكدر ضبط جریده سنده حك وسلنتی وقوعبولمیه جقدر

یدنجی ماده ضبط برمنوال محرر جریدهٔ مخصوصه سنه تحریر وطرفینه امضا وتمهیرایتدیرلدكدن صكره درسعادتده صدرین دائره‌لرنده مستشارو یامعاونی واستانبول باب محكمه سنده مستشار بولنمدیغی حالده معاون ومشاورلرندن بری ومحكمهٔ تفتیشده مستشار بولنمدیغی تقدیرده محكمه نك ممیز اولی ومحاكم سائره ایله علی العموم طشره محكمه لرنده حاكم ویانائبی و باش كاتبی ضبطك زیرینی تصدیقا امضا ویامهر ذاتیلریله تمهیرایده جكلردر

سكزنجی ماده محاكمه یه مباشرت اولندقدن صكره محاكمه نك ختامنه دكین اول محاكمه یه متعلق جریان ایده جك بالجمله معاملات وتحقیقاتك جریانی عقیبنده سالف البیان ضبط جریده سنه دعوانك ضبطی زیرینه خلاصه وجهله قید وتحریر اولنه جغی مثلاو محاكمه نك رنكی دكیشوبده طرفینك افاداتنه بعض عباره علاوه سی لازم كلدیكی تقدیرده ضبطی امضا وتمهیر ایدن مأمورلر معرفتیله طرفین حضورنده ترقیم وعلاوه اولنه رق زیرینی طرفین واهمیتی اولدیغی حالده مأمورلر دخی امضا وتمهیر ایده جكلردر

طقوزنجی ماده طرفیندن برینه شاهد اقامه سی لازم كلدكده اولا شاهدلری اولوب اولمدیغی كندوسندن سؤال اولنور شاهدلری اولدیغنی بیان و تقریر ایتدیكی حالده كیملر ایدوكی واسم وشهرتلری

وانلردن ماعدا شاهدلری اولوب اولمدیغی واولدیغی تقدیرده انلرك اسم وشهرتلری صور یلور كرك شاهدلری حقنده واقع اولهجق افاداتی وكرك اصلا شاهدلری اولمدیغنی سویلدیكی حالده افادات واقعه‌سی ضبط جریده‌سنه قید ایله كندوسنه امضا وتمهیر ایتدیریله جكدر

☼(علاوه)☼

اشبو ماده‌نك مبنی علیهی اولان مجلهٔ احكام عدلیه‌نك ١٧٥٣ ماده‌سی بروجه‌آتی ایضاح اولنور

شویله كه كندوسنده دعوی شرط اولمیوب شهادت حسبه‌نك قبولی جائز اولان خصوصاتده مدعینك اصلا شاهدم یوقدر دیمسی بلاعذر تأخیر اولنمیان شهادت حسبه‌نك قبولنه مانع اولهمیه جغی كبی یتیم وغیر رشیده متعلق بردعواده ولی و وصینك ویاخود بیت الماله متعلق بردعواده امین بیت المالك اصلا شاهدم یوقدر دیو اقرار ایتمسی دخی مسئلهٔ شرعیه‌سنه توفیقا قبول شهادته مانع اولهماز

مدعی اصلا شاهدم یوقدر دیدكدن صكره (مدعی علیه بنم غیابمده مدعابه اولان خصوصه فلان وفلان كیمسه‌لری اشهاد ایتمش بوكا مقدما وقوفم اولمادیغندن اصلا شاهدم یوقدر دیمشیدم مؤخرا كسب وقوف ایتدیكم جهتله شمدی شاهدلرم واردر دیه‌رك كلامین متنا قضین ینی توفیقه تصدی ایدر ایسه اول حالده اقامه ایده‌جكی شاهدلر قبول اولنور اما مدعی اصلا شاهدی اولمدیغنی اقرار ایتدكدنصكره مقدما شاهدلر خاطرمده اولمدیغندن یعنی شاهدلرم اولدیغنی نسیان ایتمش اولدیغمدن اصلا شاهدلرم اولمادیغنی اقرار ایتمش ایدم مؤخرا شاهدلرم اولدیغنی تذكر وتخطر ایتدم شاهدم واردر دیسه بومقوله عذر ایله بین الدعوتین وقوعبولان تناقض شرعا مرتفع اولمدیغندن مجلهٔ احكام عدلیه‌نك ١٧٥٣ ماده‌سی موجبنجه اقامه ایده‌جكی شهودك استماعندن حكام ممنوعدر)

اونجی ماده   برمحاكمه فصل اولندقده نوجهله حكم اولندیغی

وحكمك اسباب موجبه سى خلاصه وجهله ضبطه شرح و يريلوب وزيرى حاكم طرفندن تمهير ايديلوب بعده اعلام مسوده سى قلمه النور

اون برنجى ماده ضبط كاتبى محكمه يه مخصوص اولان ضبط جريده سندن صورت ضبطى عينيله كندو جريده سنه نقل و تحرير ايدوب اندن تقرير ايدر و محكمه يه مخصوص اولان جريده محكمه نك برما من محلنده حفظ اولنوب لازم كلدكجه اخراج اولنه جقدر محكمه ده دعاوينك كثرتى نسبتنده محكمه يه مخصوص متعدد ضبط جريده لرى طوتيلور

اون ايكنجى ماده جريده ده محرر صورت دعوى اساس طوتيله رق اعلام مسوده سى اصول صك اوزره قلمه آلنور حين تسويده ده صورت ضبطك بعض عباره لرنده قاعدهٔ صك اوزره محو واثبات جائز ايسه ده اساس مسئله جه تغير اولمامق شرطدرطرفيندن برى اصلا شاهدلرى اولمديغنى افاده ايتديكى صورتده افادهٔ مذكوره سى عينيله اعلامه درج اولنوب اقامهٔ بينه دن اظهار عجز تعبيريله اكتفا اولنميه جقدر

اون اوچنجى مادهٔ ضبط كاتبى اعلام مسوده سنى قلمه الدقدنصكره مسوده اولا صدرين واستانبول باب محكمه لرنده وقايع كاتبى و محكمهٔ تفتيشده مميز اول طرفلرندن تصحيح و بعده مستشار طرفندن دخى تدقيق وصورت ضبطه توفيق اولنه رق تصحيح وامضا وضعيله حاكمه تقديم اولنور محاكم سائره ده محكمه نك باش كاتبى وار ايسه انك طرفندن مسوده تصحيح اولنه رق حاكمه تقديم اولنور يوق ايسه ضبط كاتبى مسوده يى بالذات حاكمه تقديم ايدر غلطه وخواص رفيعه محكمه لرى كبى مركز نائبى بولنان محكمه لرده نائب مستشار وظائفنى ايفا ايده جكدر مسوده حاكمه

تقدیم اولندقده بعد النظر والتدقیق کشیده ایده جکی یازیله موجبنجه اعلامی تحریر اولنه جقدر

اون دردنجی ماده بروجه مشروح اعلام یازلدقدن صکره ضبط کاتبی اسمنی ظهر اعلامه تحریر و مسوده یی تدقیق و امضا ایدن مأمورلر ترتیب سابق اوزره اعلامی دخی مطالعه و ظهرینی امضا و یاتمهیر ایدوب بعده اعلام حاکمه تقدیم اولنور

اون بشنجی ماده حاکم دخی مطالعه ایتدکدنصکره (سجله قید و مقابله اولنه) دیو اعلامك ظهرینه یازوب مقیده کوندرر مقید دخی بعد القید سجله قید و مقابله ایتدیکنی ظهر اعلامه شرح ویروب زیرینی تمهیر و حاکمه اعاده ایتدکدن صکره حاکم اصولی وجهله اعلامی تمهیر ایدر

اون التنجی ماده طشره یه کوندرلمك اوزره درسعادت محاکمندن تنظیم اولنه جق وکالت حجتلرنده بالاده بیان اولنان اصول تمامیله اجرا اولنه جقدر

اون یدنجی ماده طشره حکامی وکالت تقریرینی قضا داخلنده ایسه اول قضانك بدایت محکمه سنده ومرکز لوا اولان قضاده ایسه لوا بدایت محکمه سنده کرسیٔ ولایتده ایسه استیناف محکمه سنده الهجقدر (اون طقوزنجی ماده نك ذیلنده بیان اولنه جغی وجهله بوماده نك حکمی محاکم نظامیه نك ریاستی حکام شرعیه یه محول اولان محللره مخصوصدر)

اون سکزنجی ماده بروجه محرر موکلك تقریری النددقدن صکره صورت تقریری عینیله جریده یه قید و تحریر اولنوب موکله مهر و یا امضا و یا اشارت مخصوصه ایله تصدیق ایتدرلدکدن صکره اصول

موضوعه‌سنه توفيقا وكالت حجتی تنظيم وتمهير اولنور

اون طقوزنجی ماده حاكم طرفندن برمنوال محرر تنظيم قلنان حجت شرعيه‌ده بيان اولنديغی اوزره وكالت تقريرينك كندو حضورلرنده وقوعبولديغنی حين تقريرده حاضر بولنسان اعضا بامضبطه تصديق ايده‌جك و بو تصديق مضبطه‌سی قضا بدايت محكمه‌سندن اعطا قلنمش ايسه اول قضانك ملحق بولنديغی ولايت استيناف محكمه‌سندن و ياخود لوا بدايت محكمه‌سندن تصديق اولنه‌جقدر

❊(علاوه)❊

(تصديق مضبطه سی ايروجه ورقه‌يه تحرير اولنميوب وكالت حجتنك ظهرينه تحرير اولنه‌جقدر

وتصديق مضبطه سنك زيری اعضانك مهر ذاتيلريله تمهير اولنه‌جغی كبی محكمه نك مهر رسميسيله دخی تمهير ايديله جكدر

محاكم نظاميه نك رياستی حكام شرعيه يه محول اولميان محلارده وكالت تقريری اصول موضوعه سنه توفيقا حكام شرعيه طرفندن الندقدن وحجت شرعيه سی تنظيم قلندنصكره اشبو تعليمات سنيه موجبجه وكالت حجتنك تصديقی محاكم نظاميه نك قنغيسنه عائد ايسه موكل وكالت حجتنی مستصحبا وكيل ايله برابر اول محكمه يه مراجعت ايدوب محكمهٔ مزبوره‌ده مضمون حجتی تقرير و ياخود وكالت حاكم الشرع حضورنده‌وكيلك غيابنده قبولنه موقوفا تقرير ايدلمش ايسه اول حالده يالكز موكل محكمه يه مراجعتله مضمون حجتی تقرير ايتدكدنصكره محكمه طرفندن (درون حجتده محرر وكالت تقريری بزم حضورمزده دخی تكرار واعاده اولنمشدر) عباره سيله وكالت حجتنك ظهری تحشيه وزيری حين تقريرده حاضر بولنان اعضانك مهرذاتيلری ومحكمه نك مهر رسميسيله تصديق اولنور

محاكم نظاميه ده وكالت حجتلرينك تصديقی مجانا اجرا اولنه‌جقدر)

يكرمنجی ماده . موكلك شخصی مجهول بولنديغی تقديرجه برنجی ماده‌ده بيان اولنديغی وجهله شخصی تعريف ايندريله جكدر

يكرمی برنجی ماده . طشره‌ده تنظيم اولنان وكالت حجتلرينك كما فی السابق فتوا خانه‌دن تدقيق وتطبيقی اجرا اولنه‌جغی كبی بعدما طشره‌يه كوندرلمك اوزره درسعادت محاكمندن ويريلان وكالت حجتلرينك مهری مطابق ايدوكی ظهرينه فتوا خانه‌دن شرح ويريله جكدر

يكرمی ايكنجی ماده . بشقه بلده‌يه كوندرلمك اوزره وراثت ووصايت كبی موادك ثبوتنی حاوی سند شرعی تنظيمی لازم كلدكده طشره حكامی اونيدنجی ماده موجبنجه مواد مذكوره‌يی بدايت وياستيناف محكمه‌لرنده استماع وفصل ايدر وطشره‌ده تنظيم اولنه جق وكالت حجتلری حقنده بيان اولنان اصول بو مثللو سند شرعی حقنده دخی جاری ومعتبردر

(بو ماده‌نك حكمی محاكم نظاميه‌نك ر ياستلری حكام شرعه محول اولان محلره مخصوصدر)

يكرمی اوچنجی ماده . مأمور وامنا ارساليله محلنده استماع قلنه‌جق خصوصاتی تحرير ايچون محكمه‌ده برو يا برقاچ خصوص جريده‌لری طوتيله جقدر وبو جريده‌لر ضبط جريده‌لری كبی حفظ اولنوب خصوصه كيدلمك لازم كلدكده مأموره ويريله جكدر فصل دعوی وتسجيل وكالت واقرار ووقف ووصيت ومخالعه وتطليق وكشف وتقسيم عقار وصلح وابرا واخبار ملك واخبار تصرف وطرفيندن برينی تحليف كبی خصوصات ايچون حاكم طرفندن مأذونا برمحله ويابر قريه‌يه اعزام قلنان مأمور اول محله وياقريه‌ده مختاران واهاليدن برقاچ ذاتی جلب وجمع ايله برمجلس عقد ايدوب خصوصات واقعه‌يی استماع وبعده

خصوص جريده سنه قيد وتحرير و زيريني مجلسك انعقادينه باعث اولان اصحاب مصالحه وحين استماعده حاضر بولنان ذواته مهر و يا امضا و يا اشارت مخصوصه‌لر يله تصديق ايتديردكدن صكره مختار مهر يله دخي تمهير ايتديروب بعده كندويه ترفيق ايديلان امنا ايله برابر حاكمه انها ايده‌جكدر خصوصه محكمه كتبه سندن اهليت واستقامتي مجرب ومعلوم اولان ذات تعيين ايدلمليدر

يكرمي دردنجي ماده برحجتك مضمونيله حكم اولنوب موجبنجه اعلامي تنظيم اولندقده اول حجت محكمه ده اليقونيلوب دفتر سجلاتك حفظ اولنديغي محلده حفظ اولنه‌جقدر حجتلر ايله برابر طشره‌دن ورود ايدن تصديق مضبطه‌لري دخي حجتلر كبي حفظ اولنه‌جقدر

يكرمي بشنجي ماده اشبو نظامنامه‌يه توفيقا تنظيم واعطا قلنان سندات شرعيه‌نك مضموني خصم طرفندن انكار اولندقده مجلهٔ احكام عدليه‌نك ١٧٣٨ و ١٨٢١ ماده‌لري منطوقلرنجه حكام شرعيه سندات مذكوره‌نك بلا بينه مضمونيله حكم ايده بيلور فقط لدى التدقيق بر اعلام و يا حجت ويا برقيدده تزوير وتصنيع شائبه‌سي حس اولنديغي تقديرجه حاكم اول اعلام وحجت وقيدك بلا بينه مضمونيله حكم ايتميوب مضموننه بينه طلب ايدر

في ٤ جمادى الاولى سنه ١٢٩٦

※(علاوه)※

اشبو تعليمات سنيه لايحه‌سنك نشرندن مقدم تنظيم واعطا اولنمش اولان اعلامات وسنداتك بلا بينه مضمونيله حكم جائز اولميوب مضموننه بينه طلب اولنمق لازمدر

بيك اوچيوز برسنه‌سي رمضان شريفك يكرمي يدنجي كوني اشبو كتابك طبع وتمثيلي ختام بولمشدر

3 1761 06766632 1

K
H6555
M5
1884